

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IV./2023
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 433/2021
populárny názov	odopretie uznania a výkonu rozhodcovského rozsudku
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.03.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Vychádzajúc z toho, že dohoda medzi ČSR a Švajčiarskom neupravuje absenciu rozhodcovskej zmluvy ako dôvod na odopretie uznania a výkonu rozhodcovského rozhodnutia (na rozdiel od Dohovoru o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí - Newyorský dohovor), je možné konštatovať, že strany dohovoru nemali v úmysle otázku námietok pre absenciu rozhodcovskej zmluvy upraviť odlišne. Práve preto, že sa absencia rozhodcovskej zmluvy uvádza ako samostatný dôvod odopretia uznania rozhodcovského rozsudku (podľa Newyorského dohovoru), nemožno uvažovať ani o tom, že by bolo možné odoprieť uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku pre rozpor s verejným poriadkom spočívajúcim v absencii dohody o rozhodcovskom konaní. Je totiž zjavné, že takto formulovaný rozpor s verejným poriadkom by z hľadiska medzinárodného práva nebol akceptovateľný.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je právnym nástupcom Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len "FNM"), ktorý vystupoval v právnom postavení povinného vedeného okresným súdom na základe návrhu oprávneného z 15. júla 2003 na uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku v Slovenskej republike. Oprávnený žiadal, aby okresný súd uznal rozhodcovský rozsudok a vymohol od FNM ako povinného sumu 1 502 530,26 eur (250 000 000 PTAS) spolu s príslušenstvom. Dňa 5. mája 2004 FNM podal návrh na odopretie uznania a výkonu cudzieho rozhodcovského rozsudku, na zamietnutie návrhu oprávneného a na zastavenie konania. Návrhu oprávneného predchádzalo vydanie rozhodcovského rozsudku z 20. septembra 2000, ktorým rozhodcovský súd Ženevskej obchodnej a priemyselnej komory (ďalej len "rozhodcovský súd") rozhodol tak, že FNM a NOKO FRUIT, s. r. o., sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť spoločnosti KELVO, SA (právny predchodca oprávneného) dlžnú sumu 250 000 000 PTAS spolu s úrokmi a trovami rozhodcovského konania. Právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe kúpnej zmluvy z 30. apríla 1992 uzavretej medzi predávajúcim KELVO, SA a kupujúcim NOVOFRICT, š. p., ktorej predmetom bola dodávka strojov na spracovanie ovocnej dužiny za kúpnu cenu 250 000 000 PTAS (1 502 530,26 eur). Súčasťou kúpnej zmluvy bola rozhodcovská doložka, podľa ktorej mali byť akékoľvek spory z kúpnej zmluvy riešené prostredníctvom

arbitráže podľa pravidiel Ženevskej oobchdovej a priemyselnej komory. V prípade, ak by napriek tomu nedošlo k urovnaniu sporu, tento mal byť predložený na rozhodnutie rozhodcovskému súdu. Strany sa dohodli, že rozhodným právom bude právo švajčiarske.

KELVO, SA tvrdila, že stroje riadne dodala, avšak NOVOFRICT, š. p., neuhradil za dodané stroje dohodnutú kúpnu cenu.

Majetok štátneho podniku NOVOFRICT, š. p., sa stal predmetom privatizácie podľa zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 92/1991 Zb.“). S účinnosťou k 31. marcu 1994 bol NOVOFRICT, š. p., zrušený. V zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. (v znení účinnom v čase privatizácie) prešiel privatizovaný majetok uplynutím dňa, ku ktorému bol podnik zrušený, na FNM.

Dňa 29. marca 1994 spoločnosť KELVO, SA podala návrh na začatie rozhodcovského konania voči NOVOFRICT, š. p.

Dňom 1. februára 1996 nadobudla účinnosť zmluva o predaji majetku č. 1319/1995 medzi FNM a NOKO FRUIT, s. r. o., ako kupujúcim, na základe ktorej majetok NOVOFRICT, š. p., prešiel do vlastníctva NOKO FRUIT, s. r. o.

Uznesením krajského súdu z 29. mája 2006 bol konkurz na NOKO FRUIT, s.r.o. zrušený po splnení rozvrhového uznesenia a spoločnosť bola následne vymazaná z obchodného registra.

Po vydaní rozhodcovského rozsudku podal oprávnený 15. decembra 2005 návrh na uznanie a vykonanie exekúcie cudzieho rozhodcovského rozsudku v Slovenskej republike v súlade s § 372m ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Okresný súd uznesením z 18. januára 2010 rozhodol tak, že odoprel uznanie a výkon rozhodcovského rozsudku, pretože dospel k záveru, že z uzatvorenej kúpnej zmluvy vyplýva, že FNM nikdy nebol jej zmluvnou stranou ani účastníkom dohody o rozhodcovskej doložke, ktorá bola preto záväzná iba medzi spoločnosťou KELVO, SA a NOVOFRICT, š. p., resp. právnym nástupcom tejto spoločnosti. Keďže FNM bol v predmetnom rozhodnutí zaviazaný z titulu ručenia, t. j. z iného právneho vzťahu ako z uzatvorenej kúpnej zmluvy, nevzťahovala sa na neho rozhodcovská doložka, a preto bolo porušené právo FNM na súdnu ochranu. Uloženie povinnosti FNM zaplatiť kúpnu cenu za dodanie strojov rozhodcovským súdom a podľa švajčiarskeho práva je podľa okresného súdu v rozpore s verejným poriadkom.

Krajský súd toto uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prisvedčil argumentácii oprávneného, že platnosť rozhodcovskej doložky, ako aj účastníctvo v konaní sa majú posudzovať podľa švajčiarskeho práva, a preto sú závery okresného súdu prinajmenšom predčasné. V odôvodnení tiež zdôraznil, že FNM právomoc rozhodcovského súdu v priebehu rozhodcovského konania nijakým spôsobom nenamietal, a navyše ani nevyužil možnosť podania opravného prostriedku – odvolania na švajčiarsky federálny súd.

Najvyšší súd toto uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (z dôvodu nedostatočného odôvodnenia). Do konania namiesto FNM vstúpila v tejto fáze sťažovateľka.

Krajský súd následne uznesením z 28. júna 2016 uznesenie okresného súdu z 18. januára 2010 (výrok I) potvrdil a v časti priznania náhrady trov konania (výrok II) uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti tomuto rozhodnutiu podal dovolanie oprávnený, a to s poukazom na § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. b)

	<p>CSP. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo zrušené potvrdzujúce uznesenie krajského súdu, ako aj uznesenie okresného súdu, ktorými bolo odopreté uznanie a výkon rozhodcovského rozsudku a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru</p> <p>Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.</p> <p>Podľa čl. 34 dohovoru súd môže prijímať sťažnosti od ktoréhokoľvek jednotlivca, mimovládnej organizácie alebo od skupiny osôb, ktoré sa považujú za poškodené v dôsledku porušenia práv priznaných dohovorem alebo jeho protokolmi jednou z vysokých zmluvných strán. Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú, že nebudú žiadnym spôsobom brániť účinnému výkonu tohto práva.</p> <p>Podľa čl. 34 dohovoru platí, že nositeľmi práv v zmysle dohovoru môžu byť len fyzické osoby, skupiny osôb a mimovládne organizácie („non-governmental organisation“). Ochrany práv vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru sa ratione personae nemôžu domáhať iné subjekty, ako tie, ktoré sú uvedené v čl. 34 dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre berie do úvahy špecifickú povahu dohovoru ako nástroja efektívnej ochrany ľudských práv a opakovane uvádza, že štáty ako také (a rovnako tak ani žiadne právnické osoby, ktoré nemožno subsumovať pod pojem mimovládne organizácie) nemôžu byť nositeľmi práv v zmysle dohovoru (Slovinsko proti Chorvátsku, rozhodnutie ESEP z 18. 11. 2020, č. 54155/16). Pojem „vládne organizácie“ („governmental organisation“) ako opak „mimovládnych organizácií“ („non-governmental organisation“) v zmysle čl. 34 dohovoru zahŕňa akékoľvek právnické osoby, ktoré sa podieľajú na výkone štátnej moci alebo ktoré poskytujú verejné služby pod kontrolou štátnej moci. Tento termín sa nevzťahuje len na ústredné orgány štátnej správy, ale tiež na iné orgány, ktoré zabezpečujú výkon verejnej moci, a to bez ohľadu na mieru autonómie vo vzťahu k centrálnym orgánom. Pre posúdenie toho, či určitá právnická osoba je „mimovládnu organizáciou“, je potrebné posúdiť právny status, právomoc, ktorá jej z tohto statusu vyplýva, charakter činností, ktoré vykonáva, kontext, v ktorom ich vykonáva, a napokon úroveň nezávislosti od politických autorít (Slovinsko proti Chorvátsku, rozhodnutie ESEP z 18. 11. 2020, č. 54155/16, Ärztekammer für Wien and Dorner proti Rakúsku, rozsudok ESEP zo 16. 2. 2016, č. 8895/10, Österreichischer Rundfunk proti Rakúsku, rozsudok ESEP zo 7. 12. 2006, č. 35841/02 a ďalšie).</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že na vec sťažovateľky nie je čl. 6 ods. 1 dohovoru aplikovateľný ratione personae. Uvedené je potrebné konštatovať najmä s ohľadom na inštitucionálne a majetkové prepojenie so štátom, ako aj charakter činností, ktoré vykonáva a ktoré poukazujú na verejný záujem a správu majetku štátu.</p> <p>K námietke nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu</p> <p>Sťažovateľka namieta porušenie svojho práva na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nevyhnutnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces. V tejto súvislosti ju zaráža najmä strohé konštatovanie najvyššieho súdu (ako jediné vyjadrenie k ňou podanej rozsiahlej replike k podanému dovolaniu oprávneného).</p> <p>Ústavný súd už viackrát konštatoval, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku či pripomienku účastníka konania,</p>

ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/0). Z tohto pohľadu sa formálna chyba nejaví ako podstatný argument, na ktorý bolo nevyhnutné reagovať, a to tým skôr, že bola neskôr táto chyba odstránená.

Ústavný súd je toho názoru, že nie je dôležité to, či najvyšší súd vyslovene zrekapituloval všetky námietky sťažovateľky v napadnutom uznesení, ale to, že z obsahu tohto uznesenia možno jednoznačne vyvodit' postoj a právne posúdenie najvyššieho súdu k otázkam, ktoré sťažovateľka považovala za podstatné/relevantné. Účelom odôvodneného rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté (Suominem proti Fínsku, rozsudok ESLP z 1. 7. 2003, č. 37801/97, § 37). V tomto smere napadnuté uznesenie obsahuje posúdenie prípustnosti podaného dovolania (aj s vymedzením konkrétnej dovolacej otázky), ako aj rozsiahlu argumentáciu s tým súvisiacu, ktorá podáva stanovisko najvyššieho súdu k argumentácii sťažovateľky. Je zrejmé, že najvyšší súd sa nevyjadril nielen k argumentácii sťažovateľky k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, ale ani k argumentácii oprávneného. V tomto smere je to predovšetkým oprávnený, ktorý by mohol chýbajúce posúdenie tohto dovolacieho dôvodu namietat'. Chýbajúce odôvodnenie podľa názoru ústavného súdu nemohlo spôsobiť porušenie práv sťažovateľky, pretože najvyšší súd svoje rozhodnutie zjavne nepostavil na dovolacom dôvode podľa § 420 písm. f) CSP.

K námietke povolenia prípustnosti dovolania na základe vágne a nepresne vymedzenej dovolacej otázky

Sťažovateľka ďalej v podanej ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že oprávnený formuloval právnu otázku vágne a neurčito. Podľa sťažovateľky obsahovalo podané dovolanie iba „subjektívnu polemiku oprávneného s odvolacím súdom, bez jasne a dostatočne konkretizovanej formulácie právnej otázky, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie“. Najvyšší súd mal preto podľa sťažovateľky dovolanie oprávneného odmietnuť ako neprípustné.

Oprávnený formuloval túto právnu otázku v dovolaní takto: „Riešenie závisí teda jednoznačne od právnej otázky, a to je posúdenie a výklad výhrady verejného poriadku na aktuálny prípad, ktorý vôbec nevykazuje znaky, pri ktorých by sa štandardne výhrada verejného poriadku v zmysle doterajšej judikatúry dala aplikovať. Otázkou teda je, či na prípade de facto vymáhania pohľadávky od dlžníka (či už solidárneho alebo subsidiárneho) na základe arbitrážneho rozhodnutia Obchodnej komory jedného z najvyspelejších štátov sveta, možno aplikovať výhradu verejného poriadku, a to zjednodušene len preto, že je Arbitrážne Rozhodnutie namierené proti FNM. Rozhodol by súd rovnako o aplikácii výhrady verejného poriadku v identickom prípade pokiaľ by zaviazaným dlžníkom bol bežný podnikateľský subjekt?“

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia túto otázku oprávneného zhrnul takto: „... je možné uplatniť výhradu verejného poriadku vo vzťahu k uznaniu cudzieho arbitrážneho rozhodnutia z dôvodu špecifického postavenia FNM SR (dnes MH Manažment, a.s.) ako subjektu sui generis?“

Pri posudzovaní toho, či dovolateľ dostatočne vymedzil právnu otázku (§ 432 CSP), je potrebné, aby sa najvyšší súd pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku (pozri I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020). Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020).

Ústavný súd vo svojej judikatúre pravidelne akcentuje potrebu (a povinnosť) dovolacieho súdu posudzovať vymedzenie právnej otázky dovolateľom materiálne, nie formalisticky (pozri napríklad I. ÚS 116/2020). Dovolacie konanie je síce mimoriadnym opravným konaním, nie je však formálnym

procesom a dovolanie nemožno skúmať spôsobom „(ne)správne vyplneného formulára“. Právna otázka preto skutočne nemusí mať podobu jasne uvedenej a označenej „vety, ukončenej otáznikom“. Dovolací súd ju v prípade potreby musí z podaného dovolania aktívne vyabstrahovať, chcieť ju v doručenom dovolaní nájsť a záver o riadnom nevymedzení dovolacieho dôvodu vyvodíť až po neúspechu tejto snahy.

Podľa právneho názoru ústavného súdu najvyšší súd postupoval správne. Z podaného dovolania je totiž možné nesporne vyvodíť, v čom videl oprávnený zásadné nesprávne posúdenie odvolacieho súdu.

Sťažovateľka ďalej namietala, že ani právna otázka, tak ako ju modifikoval najvyšší súd, nebola tou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Podľa sťažovateľky bolo podstatné posúdenie, či je rozhodcovský rozsudok vykonateľným exekučným titulom v Slovenskej republike, a to tak po stránke materiálnej, ako aj po stránke formálnej. Odvolací súd podľa sťažovateľky síce poukazuje na osobitné postavenie FNM, avšak rozhodcovský rozsudok považuje za nevykonateľný exekučný titul z dôvodu, že v rámci arbitrážneho konania nebolo spoľahlivo zodpovedané, na základe akých skutočností bola založená hmotnoprávna zodpovednosť FNM, čím je rozhodnutie v rozpore s princípmi základnej spravodlivosti a morálky, čo zakladá rozpor s verejným poriadkom.

Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Z citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

V priebehu (nielen) rozhodcovského konania, ale aj exekučného konania (ktorého sa podaná ústavná sťažnosť týka) bola pre rozhodnutie vo veci zásadná otázka, či sťažovateľka je zodpovedná za dlh bývalého štátneho podniku NOVOFRICT, š. p., t. j. otázka hmotnoprávnej zodpovednosti sťažovateľky za sporný dlh. Podstatné je teda právne postavenie FNM/sťažovateľky v rozhodcovskom konaní, a to z hľadiska špecifického režimu upraveného najmä zákonom č. 92/1991 Zb. Podľa názoru ústavného súdu je otázka nastolená oprávneným takou právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a na ktorej vyriešení odvolací súd založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Aj v tejto časti preto ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovetl

K námietke neprípustnosti výkonu exekúcie z dôvodu rozporu s verejným poriadkom

Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd odôvodnil napadnuté uznesenie ústavne neakceptovateľným spôsobom. Bolo teda podstatné aj to, z akého dôvodu najvyšší súd dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil. Najvyšší súd konštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo založené na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom pri rozhodovaní vychádzal z týchto predpokladov: - FNM sa rozhodcovského konania aktívne zúčastňoval (vrátane pojednávania); v priebehu pojednávania i mimo neho mohol vyjadriť svoje stanovisko a odpovedať na otázky arbitrov druhej strany, uznal možnosť existencie dlhu a dovoľával sa aplikácie zákona č. 92/1991 Zb.; - FNM prevzal aktíva a pasíva NOVOFRICT, š. p., a teda prevzal aj práva a povinnosti vyplývajúce z uzatvorenej kúpnej zmluvy vrátane rozhodcovskej doložky; -

podľa najvyššieho súdu rozhodcovský súd neposudzoval postavenie FNM ako ručiteľa podľa zákona č. 92/1991 Zb., ale podľa švajčiarskeho práva; - na ručenie treba aplikovať švajčiarske právo, pretože ide o akcesorický záväzok voči hlavnému záväzku, ktorý vyplýva z uzatvorenej kúpnej zmluvy (kde bolo dohodnuté švajčiarske právo ako rozhodné právo); - pokiaľ bolo aplikované právo cudzieho štátu, ktoré určitý právny vzťah upravuje inak ako tuzemské právo, nespôsobí táto okolnosť sama osebe v pomeroch Slovenskej republiky účinky, ktoré by predstavovali rozpor s verejným poriadkom takého stupňa, ktorý by porušoval základné princípy slovenského právneho poriadku.

Najvyšší súd nesúhlasí s argumentáciou odvolacieho súdu, ktorý priznal FNM osobitné postavenie ako subjektu – správcu majetku štátu, ktorý má plniť výlučne úlohy spojené s odštatnením majetku štátu jeho privatizáciou.

Právna úprava uznania a výkonu cudzieho rozhodcovského rozhodnutia

Najvyšší súd vo svojom uznesení upriamil pozornosť (nielen) odvolacieho súdu na skutočnosť, že v danom prípade nemala byť vec posudzovaná podľa ustanovení Dohovoru o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 74/1959 Zb.) (ďalej len „Newyorský dohovor“), ale podľa ustanovení dvojstrannej Dohody medzi Československou republikou a Švajčiarskom o uznaní a výkone súdnych rozhodnutí (č. 23/1929 Sb.) v znení dodatkového protokolu (podľa ktorého bol predmet tejto bilaterálnej dohody rozšírený aj na rozhodcovské konania) (ďalej len „dohoda medzi ČSR a Švajčiarskom“).

Podľa čl. 1 dohody medzi ČSR a Švajčiarskom budú súdne rozhodnutia (vrátane tých rozhodcovských na základe dodatkového protokolu, pozn.) vydané v jednom zo zmluvných štátov vo veciach občianskych alebo obchodných uznané v druhom štáte, ak vyhovujú týmto podmienkam: 1. predpisy o medzinárodnej súdnej príslušnosti platné podľa práva štátu, kde sa rozhodnutie vykonáva, nevylučuje príslušnosť druhého štátu na rozhodovanie v dotknutej veci; 2. uznanie rozhodnutia sa neprieči verejnému poriadku alebo zásadám verejného práva štátu, kde sa rozhodnutie vykonáva; 3. rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť podľa zákona štátu, kde bolo vydané; 4. v prípade rozsudku pre zmeškanie, strane, proti ktorej je rozhodnutie uplatňované, boli podklady riadne doručované podľa zákona štátu, kde bolo rozhodnutie vydané a dokumenty jej boli včas doručené. Prieskum zo strany súdov (úradov) štátu, kde sa bude rozhodnutie vykonávať, sa bude vzťahovať len na podmienky uvedené v bodoch 1 – 4 článku 1 tejto dohody. Súdny sú povinné skúmať splnenie týchto podmienok z úradnej povinnosti (ex offio).

Dôvody odopretia uznania a výkonu rozhodnutia, tak ako ich uvádza v čl. V Newyorský dohovor, sú nepochybne širšie (a teda pre tú stranu, ktorá požaduje uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozhodnutia nepochybne menej priaznivé).

V tomto smere možno právnu úpravu dohody medzi ČSR a Švajčiarskom považovať za takú právnu úpravu, ktorá je aplikovateľná v okolnostiach posudzovanej veci a ktorá v zmysle čl. VII. ods. 1 Newyorského dohovoru má prednosť pred jeho aplikáciou. Uvedené teda najvyšší súd uzavrel správne. Na aplikáciu dohody medzi ČSR a Švajčiarskom ústavný súd upozorňuje okrem iného aj z dôvodu, že práve rozdielnosť právnej úpravy Newyorského dohovoru a dohody medzi ČSR a Švajčiarskom je podstatná pre právne posúdenie argumentácie predloženej sťažovateľkou.

Právomoc rozhodcovského súdu

Sťažovateľka v priebehu konania v prvom rade namietala, že FNM nikdy nepristúpil na uzavretie rozhodcovskej zmluvy (ani vo forme rozhodcovskej doložky). Podstatné podľa nej bolo, že rozhodcovský súd o nej rozhodol ako o

ručiteľovi – teda ako osobe odlišnej od kupujúceho alebo jeho právneho nástupcu, ktorý by mal byť rozhodcovskou doložkou viazaný.

V okolnostiach posudzovanej veci je potrebné aplikovať čl. I. dohody medzi ČSR a Švajčiarskom, a teda neexistencia/neaplikovateľnosť rozhodcovskej zmluvy tak nie je v zmysle dohody medzi ČSR a Švajčiarskom dôvodom odopretia uznania a výkonu napadnutého rozhodcovského rozsudku.

Navyše, ústavný súd považuje za podstatné upozorniť na aplikáciu Európskeho dohovoru o obchodnej arbitráži (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 176/1964 Zb.) (ďalej len „Európsky dohovor“), ktorý Slovenská republika aj Španielsko ratifikovali a má na Slovensku prednosť pred zákonom. Podľa čl. I ods. 1 Európskeho dohovoru sa tento dohovor vzťahuje na: a) rozhodcovské (arbitrážne) zmluvy uzavreté pre účely urovnania sporov, ktoré vzišli alebo vziđu z vykonávania medzinárodného obchodu medzi fyzickými alebo právnickými osobami, ktoré pri uzavieraní zmluvy mali svoj obvyklý pobyt alebo svoje sídlo v rôznych zmluvných štátoch; b) rozhodcovské konanie a rozhodnutia vydané na základe zmlúv uvedených v ods. 1 písm. a).

Podľa čl. V ods. 1 Európskeho dohovoru: „strana, ktorá chce podať námietku nepríslušnosti rozhodcu, zakladajúcu sa na neexistencii, neplatnosti alebo zániku rozhodcovskej zmluvy, môže tak urobiť počas rozhodcovského konania najneskoršie pri predložení námietok vo veci samej...“ Podľa ods. 2 tohto článku: „Námietky nepríslušnosti uvedené v odseku 1 tohto článku, ktoré by neboli podané v priebehu lehôt podľa tohto odseku 1, nemôžu sa už uplatňovať v ďalšom období rozhodcovského konania, ak ide o námietky, ktoré môžu uplatňovať iba strany samy podľa práva použiteľného rozhodcom, ani sa nemôžu už uplatňovať v neskoršom súdnom konaní vo veci samej alebo vo veci výkonu rozhodcovského rozhodnutia.“

Ústavný súd poukazuje na zápisnicu z pojednávania na rozhodcovskom súde, ktoré sa konalo 13. októbra 1999, z ktorej vyplýva, že (a) FNM sa ako odporca zúčastnil tohto pojednávania, (b) žiadna zo strán nevzniesla námietku týkajúcu sa pojednávania. FNM v priebehu konania (na pojednávaní ani v žiadnom zo svojich vyjadrení) nenamietal skutočnosť, že rozhodcovský súd nemá právomoc vec rozhodnúť.

Ak teda najvyšší súd v napadnutom uznesení poukazoval na skutočnosť, že FNM sa arbitráže aktívne zúčastnil, dostavil sa na pojednávanie, v priebehu pojednávania sa vyjadroval a odpovedal na otázky arbitrov i druhej strany, napriek tomu však v priebehu tohto konania nenamietal právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť vo veci a ani skutočnosť, že nie je viazaný rozhodcovskou doložkou, bol tento argument správny.

Vzhľadom na uvedené je nutné konštatovať, že argumentácia sťažovateľky smerujúca k odopretiu uznania a vykonania rozhodcovského rozsudku z dôvodu absencie rozhodcovskej zmluvy, ktorú by uzatvorila sťažovateľka, je v konaní o uznaní a vykonaní rozhodcovského rozsudku irelevantná a najmä zjavne oneskorená.

sťažovateľka ďalej argumentuje tým, že je rozhodcovský rozsudok nulitným právnym aktom práve pre neexistenciu uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy. Tvrdí, že najvyšší súd porušil jej právo na súdnu ochranu, keď napadnutým uznesením spôsobil, že voči sťažovateľke môže byť vedená exekúcia na podklade nevykonateľného exekučného titulu.

S ohľadom na uvedené (najmä s ohľadom na aplikáciu medzinárodných zmlúv a dohovorov) je nutné konštatovať, že táto argumentácia sťažovateľky nie je správna a z dôvodov predostretých sťažovateľkou nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľky zo strany najvyššieho súdu. V tejto časti podanej ústavnej

sťažnosti preto ústavný súd sťažovateľke nevyhovuje.

Postavenie FNM v rozhodcovskom konaní

Ústavný súd ďalej považoval za podstatné vyhodnotiť, na základe akého titulu (prečo) bol FNM zviazaný rozhodcovským rozsudkom na zaplatenie dlžnej sumy oprávnenému (resp. jeho právnenému predchodcovi).

Podľa H. Holtzmanna: „Miesto konání arbitráže ovlivňuje to, které právo ovláda řízení, co může být rozhodováno, kdo bude rozhodce a jak bude prováděno řízení.“ (ROZEHNALOVÁ, N. Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku. 2. vyd., Praha : ASPI, Wolters Kluwer, 2008, s. 207). Pod miestom rozhodcovského konania sa spravidla rozumie sídlo rozhodcovského súdu. Miesto rozhodcovského konania potom rozhoduje medziiným aj o rozhodnom práve procesnom, ako aj o práve kolíznom (medzinárodnom práve súkromnom). V danom prípade teda bolo potrebné aplikovať švajčiarske kolízne právne normy (čo aj rozhodcovský súd urobil).

Ako vyplýva z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, švajčiarske kolízne normy ako rozhodné právo, pokiaľ ide o otázku prevzatia dlhu, určujú ten právny poriadok, ktorým sa riadia právne vzťahy medzi pôvodným a novým dlžníkom – teda v tomto prípade to bolo právo slovenské. Zároveň je tu však aj odsek 2 čl. 146 švajčiarskeho federálneho zákona o medzinárodnom práve súkromnom, ktorý švajčiarsky rozhodcovský súd aplikoval per analogiam, podľa ktorého bolo nevyhnutné vziať do úvahy aj tie ustanovenia právneho poriadku, ktoré upravujú samotnú pohľadávku (čo je v tomto prípade na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy a v nej obsiahnutej rozhodcovskej doložky švajčiarsky právny poriadok) a ktoré sú určené na ochranu veriteľa.

Rozhodcovský súd sa preto ďalej zaoberal slovenskou právnou úpravou, konkrétne zodpovednosťou FNM za dlh privatizovaného štátneho podniku v zmysle § 15 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. Podľa § 15 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. sa na prechod záväzkov nevyžaduje súhlas veriteľa. Fond však do výšky získanej hodnoty privatizovaného majetku ručí svojím majetkom za splnenie záväzkov nadobúdateľom privatizovaného majetku. Veriteľ je však oprávnený domáhať sa splnenia týchto záväzkov od fondu, len ak svoju pohľadávku, čo sa týka právneho dôvodu a výšky, oznámil fondu do jedného roka od okamihu prechodu záväzkov na nadobúdateľa privatizovaného majetku a ak vyčerpal všetky právne prostriedky na jej uspokojenie voči dlžníkovi.

Podľa rozhodcovského súdu slovenská právna úprava zásadným spôsobom nenaruša podstatné práva veriteľov, avšak len pod podmienkou, že začiatok plynutia jednoročnej lehoty v zmysle § 15 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. zodpovedá skutočnej veriteľovej vedomosti o prevzatí dlhu (alebo dátumu, ku ktorému veriteľ mohol a mal vedieť o prevzatí dlhu, keby si počínal so všetkou odbornou starostlivosťou).

Vo vzťahu k hodnote, do akej FNM ručí za splnenie záväzkov sprivatizovaného podniku, rozhodcovský súd poukázal na to, že predaj podniku spoločnosti T.V. SLOVAKIA, spol. s r. o., sa uskutočnil za cenu prevyšujúcu spornú pohľadávku, kým predaj podniku spoločnosti NOKO FRUIT, s. r. o., sa uskutočnil za cenu nižšiu. Skutočnosť, že T.V. SLOVAKIA, spol. s r. o., neuhradil kúpnu cenu, nič nemení na tom, že je to táto suma, ktorú je potrebné vziať do úvahy ako ukazovateľ „hodnoty podniku“.

Podľa rozhodcovského súdu sa KELVO, SA o privatizácii NOVOFRICT, š. p., preukázateľne dozvedela 30. júla 1994, pričom FNM doručila oznámenie o pohľadávke voči NOVOFRICT, š. p., 31. mája 1995, teda podľa rozhodcovského súdu v lehote jedného roka, od kedy sa o privatizácii dozvedela.

Rozhodcovský súd preto uzavrel, že FNM zodpovedá za sporný dlh.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že NOKO FRUIT, s. r. o., a FNM boli na úhradu dlhu rozhodcovským rozsudkom zviazaní spoločne a nerozdielne (čo zodpovedá čl. 181 švajčiarskeho zákona o dlhopisoch). Ručenie je, naopak, v slovenskom právnom poriadku charakteristické subsidiaritou, ktorá znamená, že ručiteľ nie je zviazaný vedľa hlavného dlžníka ako spoločný dlžník, ale je povinný uspokojiť pohľadávku veriteľa až vtedy, ak ju neuspokojí dlžník (rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 1 Afs 73/2006 z 30. novembra 2006). Samotný výrok rozhodcovského rozsudku preto poukazuje na to, že rozhodcovský súd aplikoval vo veci švajčiarsku právnu úpravu.

Výhrada verejného poriadku všeobecne

Podľa najvyššieho súdu by rozpor vo vzťahu k procesnému verejnemu poriadku nastal, ak by bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces. Najvyšší súd však nezdieľal názor krajského súdu, že k takému porušeniu naozaj došlo, vychádzajúc pritom z toho, že rozhodcovský súd aplikoval švajčiarske právo. Podľa najvyššieho súdu: „... pokiaľ bolo aplikované právo cudzieho štátu, ktoré určitý právny vzťah (v danom prípade ručiteľský záväzok) upravuje inak ako tuzemské právo, nepôsobí táto okolnosť sama o sebe v pomeroch Slovenskej republiky účinky, ktoré by v zmysle vyššie citovaného zákona o rozhodcovskom konaní predstavovali rozpor s verejným poriadkom takého stupňa, ktorý by porušoval základné princípy slovenského právneho poriadku.“

Za zásadné považoval ústavný súd neporozumenie rozhodcovskému rozsudku a jeho odôvodneniu. Pokiaľ odvolací súd totiž vychádzal z predpokladu, že rozhodcovský súd aplikoval slovenský právny poriadok v plnom rozsahu, potom mu zjavne chýbal dôkladný a dôsledný výklad § 15 ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. (najmä vo vzťahu k naplneniu podmienok ručenia, ako ich toto ustanovenie definuje), a s neporozumením sa potom stretol aj záver rozhodcovského súdu o tom, že lehota, počas ktorej bol FNM zodpovedný za dlh NOVOFRICT, š. p., bola rozhodcovského súdu subjektívna, a nie objektívna. Vychádzajúc z predpokladu aplikácie slovenského práva, odvolací súd konštatoval porušenie práva na spravodlivý súdny proces, a to z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodcovského rozsudku. Takýto záver však podľa ústavného súdu spraviť nemožno s ohľadom na aplikáciu švajčiarskych kolíznych noriem a ustanovení švajčiarskeho právneho poriadku, ktoré slúžia na ochranu veriteľa.

Je vhodné upozorniť na to, že ani najvyšší súd sa s otázkou rozhodného práva a výkladu rozhodcovského rozsudku nevysporiadal úplne správne. Závery, ku ktorým dospel, však vo výsledku správne boli. Právne posúdenie odvolacieho súdu naproti tomu za správne považovať nemožno. Odôvodnenie rozhodcovského rozsudku totiž dávalo spoľahlivý podklad pre záver o zodpovednosti FNM za sporný dlh, a to napriek tomu, že odkazy na švajčiarske kolízne normy (a zrejme aj ich neznalosť) spôsobili, že bol rozhodcovský rozsudok pre všeobecné súdy pravdepodobne nezrozumiteľný. Nie je to však dôvod na to, aby bolo možné konštatovať porušenie práva na spravodlivý súdny proces v rozhodcovskom konaní (pričom je potrebné vziať do úvahy aj fakt, že sťažovateľka sa voči rozhodcovskému rozsudku ako takému nebránila).

Najvyšší súd správne konštatoval nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, pretože výhrada verejného poriadku bola zo strany odvolacieho súdu aplikovaná, vychádzajúc z nesprávnej interpretácie samotného rozhodcovského rozsudku a z jeho neporozumenia. Samotnou aplikáciou cudzích právnych noriem (ktoré, ako je už uvedené, boli aplikované správne) nemohlo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a aj tento záver najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu správny.

Osobitné postavenie FNM ako subjektu sui generis

	<p>Podľa najvyššieho súdu nemožno súhlasiť ani s argumentáciou odvolacieho súdu, ktorý priznal FNM osobitné postavenie ako subjektu zriadeného zákonom č. 253/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov majetku štátu na iné osoby a o Fonde národného majetku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 253/1991 Zb.“). Podľa krajského súdu FNM ako správca majetku štátu plnil len úlohy spojené s odštátňením majetku štátu jeho privatizáciou.</p> <p>Najvyšší súd uvádza, že FNM bol zriadený ako právnická osoba na špecifický účel privatizácie, bol spôsobilý vo svojom mene uzatvárať zmluvy, zodpovedal za svoje záväzky vlastným majetkom a bol oprávnený domáhať sa svojich práv na súde alebo iných príslušných orgánoch. Signifikantnou osobitosťou bol vzťah FNM k majetku určenému na privatizáciu (deetatizovaný majetok). Zákomom č. 60/1994 Z. z. (účinnosť od 24. marca 1994) sa formálne ustanovilo vlastníctvo FNM k privatizovanému majetku a odstránili sa pochybnosti o majetkovoprávnom postavení FNM. Najvyšší súd konštatoval, že pokiaľ by pripustil výklad odvolacieho súdu, porušil by jednu zo základných zásad civilného procesu – zásadu rovnosti strán sporu.</p> <p>Ústavný súd považuje za dôležité zdôrazniť, že ručenie FNM za záväzky privatizovaných podnikov upravuje priamo slovenský právny poriadok – zákon č. 92/1991 Zb. Samotný predmet sporu – otázka zodpovednosti FNM za dlh sprivatizovaného podniku preto nemôže byť v rozpore s postavením FNM, aké mu priznáva zákon. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že FNM (a ani sťažovateľka) nikdy nepodnikali a ako podnikateľský subjekt nevystupujú ani v dotknutom súdnom konaní. Výhradu verejného poriadku nemožno priznať ani z dôvodu dopadu na verejné financie – štát ako taký totiž môže byť priamo (alebo prostredníctvom svojich orgánov či spoločností) stranou medzinárodnej obchodnej transakcie, ktorých obvyklou súčasťou sú aj rozhodcovské zmluvy/doložky. Právny poriadok môže obsahovať ustanovenia, ktoré obmedzujú alebo zakazujú riešenie sporov vyplývajúcich zo zmlúv so štátom (prípadne s orgánom alebo spoločnosťou ním zriadených) v rozhodcovských konaniach, avšak slovenský právny poriadok takéto obmedzenie nepozná.</p> <p>Na základe vyššie uvedeného ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	rozhodcovské konanie-rozhodcovský rozsudok rozhodcovské konanie

spisová značka	III. ÚS 707/2021
populárny názov	špecifikácia úkonov pri náhrade trov konania
sudca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.03.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 127 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3
analytická právna veta	V prípadoch, ak v konkrétnom prípade nejde o úkony uvedené v § 123 ods. 2 Civilného sporového poriadku a § 13a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti

	<p>Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, všeobecný súd musí priznanie odmeny (náhrady) za takéto úkony odôvodniť spôsobom nepripúšťajúcim pochybnosti o tom, že ide o úkony vo veci samej, ktoré zároveň spĺňajú podmienky § 251 Civilného sporového poriadku. Určite nie je postačujúce, ak okresný súd v týchto prípadoch iba zrekapituluje obsah konkrétneho úkonu a konštatuje, že „ide o podanie (úkon) vo veci samej“, bez bližšieho odôvodnenia.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia vystupovali v súdnom spore o náhradu škody v procesnom postavení žalovaných. Rozsudkom okresného súdu z 12. októbra 2017 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 30. septembra 2019 boli sťažovatelia zaviazaní nahradiť žalobcom škodu vo výške 5 235,13 eur s príslušenstvom. Vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá. Žalobcom bolo tiež priznané právo na náhradu trov konania voči sťažovateľom, a to v celom rozsahu za prvoinštančné i za odvolacie konanie.</p> <p>Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka zo 16. marca 2020 uložil sťažovateľom povinnosť zaplatiť žalobcom z titulu náhrady trov právneho zastúpenia v prvoinštančnom konaní 15 238,99 eur a z titulu náhrady trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní 890,12 eur, celkovo teda 16 129,11 eur.</p> <p>Sťažovatelia podali proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť podľa Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v ktorej okrem iného namietali nesprávnosť aplikácie § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), argumentujúc, že odmena advokáta sa vždy počíta a základná sadzba určuje podľa tarifnej hodnoty veci, ktorej sa právna služba (zastupovanie) týka, avšak je určená jedine a len pri začatí poskytovania právnej služby, nikdy nie určená iným momentom. Tarifná hodnota sa teda určuje podľa momentu začatia poskytnutia právnej služby ako takej, nie podľa momentu urobenia tohto ktorého úkonu právnej služby.</p> <p>Okresný súd uznesením z 12. mája 2020 (ďalej len "napadnuté uznesenie") čiastočne zmenil uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom a uložil sťažovateľom zaplatiť žalobcom z titulu náhrady trov právneho zastúpenia sumu 12 673,29 eur (spolu za prvoinštančné a odvolacie konanie) a rovnakým titulom sumu 297,58 eur vo veci konania o sťažnosti. Vo zvyšnej časti sťažnosť zamietol. Vychádzal z názoru, podľa ktorého každá zmena predmetu konania má vplyv aj na zmenu výšky tarifnej hodnoty.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu práv sťažovateľov malo dôjsť tým, že okresný súd pri určení odmeny advokáta protistrany vychádzal z (rôznych) tarifných hodnôt veci v čase vykonania jednotlivých úkonov právnej služby v rozpore s vyhláškou (§ 10 ods. 2), ktorá ukladá použitie tarifnej hodnoty určenej pri začatí poskytovania právnej služby, a tiež tým, že okresný súd priznal náhradu aj za úkony, za ktoré advokátovi odmena nepatrí.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom prípade ide o výklad jednoduchého práva, ktorý spadá do právomoci všeobecných súdov a jeho úlohou je posúdiť, či v danej veci možno považovať výklad prezentovaný okresným súdom (v tejto veci kľúčovej otázky) za ústavne súladný výklad aplikovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.</p> <p>Nález č. k. I. ÚS 146/2019 z 19. novembra 2019, na ktorý okresný súd viacnásobne odkazuje a tvorí akési jadro odôvodnenia napadnutého uznesenia, riešil otázku trov právneho zastúpenia odvolacieho konania, v ktorom si strana uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia podľa tarifnej hodnoty platnej v prvostupňovom konaní. Ústavný súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu s tým, že tarifná hodnota musí vychádzať z ceny predmetu odvolacieho konania. Slová v odôvodnení tohto rozhodnutia, že „každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne, to platí aj pre trovy právnej služby“, interpretuje</p>

okresný súd tak, že v danej veci, keďže sa cena predmetu konania menila, nie je potrebné rešpektovať znenie § 10 ods. 2 vyhlášky. Je pravda, že v odôvodnení tohto rozhodnutia je aj iný odsek (bod 37) s textom, že „ak sa po začatí poskytovania právnych služieb zmení (rozšíri) predmet právnej služby, je možné za okamih začatia poskytovania právnej služby považovať okamih vykonania úkonov právnej služby o takto zmenenom (rozšírenom) predmete právnej služby“, a tiež, že „zmena ceny veci alebo práva, ku ktorej dôjde v priebehu poskytovania právnej služby, má potom vplyv na výšku tarifnej hodnoty a tým aj spôsob výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby“, avšak táto časť odôvodnenia nemá jednak väzbu na predmet konania a výrok tohto rozhodnutia, uvádza sa ako úvaha („je možné“), ale najmä (v druhom prípade) ide iba o citát z odbornej literatúry uvedený v úvodzovkách. Z toho nepochybne vyplýva, že zo záväznej časti tohto rozhodnutia v žiadnom prípade nevyplýva taký výklad § 10 ods. 2 vyhlášky, aký identifikoval okresný súd.

Obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 3MCdo/17/2010 a č. k. 3Cdo/214/2010 nesignalizujú súvislosť s posudzovanou vecou. V rozhodnutí č. k. 3MCdo/17/2010 síce najvyšší súd vyslovil, že „pre účely určenia výšky odmeny advokáta za ním poskytnutú právnu službu je rozhodujúci moment vykonania každého jednotlivého úkonu právnej služby, teda nie moment, kedy advokát začal poskytovať právne služby“, ale iba v rámci rozhodovania o tom, či pri zmene vyhlášky (s účinnosťou od 1. júna 2009) sa má tarifná hodnota posudzovať podľa pôvodného právneho predpisu alebo v novom znení, keďže odvolacie konanie začalo tesne pred nadobudnutím účinnosti novely vyhlášky, teda išlo o posúdenie intertemporálnych otázok. Najvyšší súd uznesením č. k. 3Cdo/214/2010 zas rozhodoval o dvoch dovolaniach, pričom jedno z nich sa týkalo trov právneho zastúpenia. Ústavný súd inak nezistil žiadnu inú súvislosť s tu prerokúvanou vecou.

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy. V posudzovanej veci okresný súd v napadnutom uznesení takto nepostupoval, a tým porušil základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nerešpektovanie relevantnej právnej normy pri rozhodovaní všeobecných súdov je často spojené s ich arbitrárnosťou a zjavnou neodôvodnenosťou. Možno to prirovnať k spojeným nádobám. V posudzovanej veci okresný súd svoj právny názor, že v prípade zmeny predmetu súdneho konania sa mení aj tarifná hodnota pre výpočet odmeny advokáta za ten-ktorý úkon právnej služby, odôvodnil v podstate iba odkazmi na rozhodnutia iných súdov, ktoré však rozhodovali v odlišných skutkových okolnostiach. Je pravda, že implicitne jeho argumentácia poukazuje na síce plne akceptovateľné, hoci extrémne všeobecne formulované kritérium spravodlivého usporiadania veci, avšak určite nejde o odôvodnenie, ktoré by znieslo kritériá ústavne súladného odôvodnenia. Ústavný súd k tomu poznamenáva, že v niektorých svojich rozhodnutiach nevyučuje, aby sa všeobecný súd, prihliadnuc na špecifické okolnosti prípadu, odchýlil od doslovného znenia použitej právnej normy, musí však svoj postup primerane, zrozumiteľne, ale najmä ústavne konformným spôsobom v rozhodnutí odôvodniť, prípadne zvoliť postup spojený s prerušením konania a podaním návrhu ústavnému súdu na vyslovenie nesúladu aplikovanej právnej normy s ústavou.

Pokiaľ ide o druhý okruh námietok sťažovateľov o priznaní náhrady za viacero úkonov právnej služby, za ktoré odmena advokátovi nepatrí, je príslušná časť napadnutého uznesenia okresného súdu zjavne neodôvodnená. Podľa názoru ústavného súdu v prípadoch, ak v konkrétnom prípade nejde o úkony uvedené v § 123 ods. 2 CSP a § 13a vyhlášky, všeobecný súd musí priznanie odmeny (náhrady) za takéto úkony odôvodniť spôsobom nepripúšťajúcim pochybnosti o tom, že ide o úkony vo veci samej, ktoré zároveň spĺňajú podmienky § 251 CSP. Určite nie je postačujúce, ak okresný súd v týchto prípadoch iba zrekapituluje obsah konkrétneho úkonu a konštatuje, že „ide o podanie (úkon) vo veci samej“.

	<p>bez bližšieho odôvodnenia.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu závery okresného súdu v napadnutom uznesení nie sú odôvodnené v zmysle požiadaviek vyžadovaných ústavnoprávnymi princípmi reflektujúcimi základné právo na súdnu ochranu ani v súlade s podmienkami čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ako z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, sťažovatelia sa nedozvedeli, na základe akých úvah tento súd dospel k presvedčeniu, že na danú vec sa § 10 ods. 2 vyhlášky nevzťahuje, ani dôvody, pre ktoré sa majú niektoré úkony právnej služby v tomto prípade považovať za účelne vynaložené náklady žalobcov.</p> <p>Neakceptovateľný a excesívny výklad procesných noriem uplatnený okresným súdom má v posudzovanej veci aj priamy negatívny dopad na vlastnícke právo sťažovateľov, čím došlo aj k porušeniu ich základného práva vlastníť majetok podľa č. 20 ods. 1 ústavy.</p> <p>Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil, že napadnutým uznesením bolo porušené základné právo sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Napadnuté uznesenie ústavný súd zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň sťažovateľom priznal náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trovy konania-náklady konania advokát, advokácia-advokátska tarifa

spisová značka	III. ÚS 440/2022
populárny názov	zánik funkcie riaditeľa Sociálnej poisťovne
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.04.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 36 ods. 1 písm. b ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 21 ods. 4 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 26 ods. 3 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 30 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 3
analytická právna veta	Vznik a zánik funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne je špecifický (t. j. odlišne od Zákonníka práce) upravený v § 122 ods. 8 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, a preto by sa v tomto prípade nemali aplikovať ustanovenia pracovnoprávných predpisov týkajúce sa skončenia pracovného pomeru (v zmysle zásady lex specialis derogat legi generali). Aplikácii pracovnoprávných predpisov a zánik funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne bráni aj koncept zodpovednosti za výkon tejto funkcie, ktorý je zjavne odlišný od konceptu zodpovednosti

	<p>zamestnanca voči zamestnávateľovi. Zodpovednosť generálneho riaditeľa je teda omnoho širšia, ako je zodpovednosť zamestnanca voči zamestnávateľovi, a to najmä preto, lebo ide o funkciu štatutárneho orgánu verejnoprávnej inštitúcie v zmysle čl. 2 ods. 1 písm. w) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ bol vymenovaný do funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne uznesením zo 7. júla 2016 s nástupom do funkcie 24. júla 2016. Dňa 24. júla 2016 uzatvoril sťažovateľ so Sociálnou poisťovňou ako zamestnávateľom pracovnú zmluvu, podľa ktorej mal pracovný pomer sťažovateľa trvať do 23. júla 2022.</p> <p>Listom zo 7. septembra 2020 oznámil minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) sťažovateľovi, že vláde predloží návrh na vydanie uznesenia, ktorého obsahom bude návrh na odvolanie sťažovateľa z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne podľa § 122 ods. 10 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“). V tomto oznámení minister sťažovateľovi uviedol tri dôvody v zmysle zákona č. 461/2002 Z. z., na základe ktorých navrhol vláde odvolať ho z funkcie.</p> <p>Uvedené oznámenie sťažovateľ prevzal 7. septembra 2020. Minister v závere oznámenia vyzval sťažovateľa, aby sa k veci písomne vyjadril. V stanovenej lehote sa sťažovateľ k oznámeniu ministra vyjadril písomne listom z 8. septembra 2020.</p> <p>Uznesením z 9. septembra 2020 (ďalej len "npadnuté uznesenie") vláda odvolala sťažovateľa z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne pre (a) porušenie § 122 ods. 4 písm. a) a ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. vo väzbe na porušenie povinností podľa osobitného predpisu v oblasti finančného riadenia a kontroly a v oblasti rozpočtového hospodárenia a pre (b) porušenie § 122 ods. 4 písm. a) a ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. a ustanovení tretej časti zákona č. 461/2003 Z. z. vo väzbe na porušenie zákona č. 461/2003 Z. z. v konaní vo veciach sociálneho poistenia. Vláda teda vypustila jeden dôvod pre odvolanie pôvodne uvedený v oznámení sťažovateľovi.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd v konaní vo veci samej posudzoval, či vláda v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci (a) disponovala oprávnením odvolať sťažovateľa z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne a (b) či uplatnila svoju zákonom ustanovenú právomoc spôsobom, ktorý garantoval aspoň minimálny štandard procesných práv vyplývajúci priamo z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.</p> <p>IV.1. K oprávneniu vlády odvolať sťažovateľa z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne</p> <p>Presný procesný postup odvolávania generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne nie je stanovený zákonom č. 461/2003 Z. z. a ani inými právnymi predpismi. Ústavný súd však už viackrát vyslovil, že napriek tomu musí byť nevyhnutne zachovaný aspoň minimálny štandard procesných práv vyplývajúci z čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 478/2011). Ak by totiž celý rozsah i obsah základného práva na inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) mal byť závislý od zákonnej (podústavnej) regulácie, potom by tomuto základnému právu chýbala potrebná autonómia ako podmienka pre jeho postavenie ako referenčného kritéria pre posudzovanie súladu podústavných mocenských aktov s ústavou (m. m. III. ÚS 368/2020, III. ÚS 446/2021). Ústavný súd preto skúmal, či tento minimálny štandard bol v prípade sťažovateľa zachovaný. Pritom prihliadal aj na svoj nálezh z 27. januára 2021 vo veci sp. zn. III. ÚS 368/2020. Ústavný súd konštatuje, že niet dôvodu nepoužiť ústavnoprávne východiská vyslovené ako in abstracto kritériá v uvedenom skoršom náleze aj na aktuálnu prerokúvanú ústavnú sťažnosť. Detailné porovnávanie skutkových a právnych okolností oboch vecí však vedie k identifikácii podstatných odlišností, a tým nutne aj k opačnému</p>

meritórnemu rozhodnutiu ústavného súdu vo veci sťažovateľa.

Podstatným odlišujúcim faktorom v rovine právnej je okrem iného únijovým právom predpísaná a do nášho vnútroštátneho právneho poriadku tomu zodpovedajúcim spôsobom implementovaná požiadavka nezávislosti regulačných orgánov členských štátov, teda aj Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“). Nezávislosť národného regulátora ako kategória objektívnej povahy sa do roviny subjektívnych práv osoby zastávajúcej funkciu predsedu úradu prenáša aj prostredníctvom exaktného výpočtu dôvodov, pre ktoré má vláda právomoc predsedu úradu z jeho funkcie odvolať. Výpočet regulovaný v zákone č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov je formulovaný podstatne užšie a ohraničenejšie v porovnaní s dôvodmi, ktoré vedú vládu k odvolaniu generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne. K nim patrí aj neplnenie povinností generálneho riaditeľa ustanovených zákonom. Z danej skutkovej podstaty nevyplýva, či ide iba o zákon č. 461/2003 Z. z. alebo aj iný právny predpis sily zákona. Rovnako nemožno identifikovať, či postačuje jednorazové porušenie povinnosti alebo sa protiprávne konanie musí opakovať. Napokon zákon č. 461/2003 Z. z. nepracuje ani s všeobecne formulovaným kritériom závažnosti porušenia povinností generálneho riaditeľa. V skutkovej rovine zas ústavný súd odlišnosť oboch prípadov identifikuje v konkrétnej podobe postupu vlády v procesoch odvolávania predsedu úradu i generálneho riaditeľa. Skutková stránka veci zároveň sťažovateľovu vec odlišuje aj od prípadu, ktorý ústavný súd posudzoval a rozhodoval pod sp. zn. IV. ÚS 478/2011 a v rámci ktorého preskúmaval rozhodnutie vlády o odvolaní inej osoby z funkcie generálneho riaditeľa. Skutkové okolnosti aktuálnej ústavnej sťažnosti ako podstatné determinanty nevyhovujúceho výroku nálezu ústavného súdu sú detailizované ďalej.

K zachovaniu práv sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny v procese odvolávania z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne

V náleze č. k. IV. ÚS 478/2011 ústavný súd poukázal na to, že k minimálnemu štandardu procesných práv predovšetkým patrí: - povinnosť príslušného orgánu verejnej správy, resp. verejnej moci (v posudzovanom prípade vlády, pozn.) oboznámiť dotknutú osobu s dôvodmi, pre ktoré má byť odvolaná z verejnej funkcie; - povinnosť príslušného orgánu verejnej správy (moci) poskytnúť dotknutej osobe možnosť, aby sa vyjadrila k dôvodom, pre ktoré má byť odvolaná z verejnej funkcie.

Z rozhodnutia vlády o odvolaní generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne musí byť teda zrejme, ktorý zo zákonných dôvodov na odvolanie sa v posudzovanom prípade uplatnil, a tiež to, akými skutočnosťami bol tento odvolací dôvod naplnený. Dôvod odvolania pritom musí byť známy nielen vláde, ale musí byť explicitne uvedený aj v príslušnom uznesení vlády o odvolaní generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne (porovnaj III. ÚS 368/2020).

Ústavný súd je toho názoru, že v tomto smere nemožno vláde nič vytknúť. Z napadnutého uznesenia totiž vyplýva, že vláda sťažovateľa odvolala z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne: a) pre porušenie § 122 ods. 4 písm. a) a ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. vo väzbe na porušenie povinností podľa osobitného predpisu v oblasti finančného riadenia a kontroly a v oblasti rozpočtového hospodárenia; a b) pre porušenie § 122 ods. 4 písm. a) a ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. a ustanovení tretej časti zákona č. 461/2003 Z. z. vo väzbe na porušenia zákona č. 461/2003 Z. z. v konaní vo veciach sociálneho poistenia.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že: a) vláda sťažovateľa o plánovanom odvolaní z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne riadne a vopred informovala, b) v tomto oznámení návrh na odvolanie sťažovateľa z funkcie odôvodnila – a to odkazom na príslušné ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. a špecifikáciou

vytýkaných nedostatkov spočívajúcich v porušení zákona č. 461/2003 Z. z.; c) sťažovateľovi bola určená lehota na vyjadrenie, pričom z obsahu spisu vyplýva, že sťažovateľ túto možnosť aj využil; d) vláda sťažovateľa z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne síce odvolala, avšak len pre (a) porušenie § 122 ods. 4 písm. a) a ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. vo väzbe na porušenie povinností podľa osobitného predpisu v oblasti finančného riadenia a kontroly a v oblasti rozpočtového hospodárenia a pre (b) porušenie § 122 ods. 4 písm. a) a ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. a ustanovení tretej časti zákona č. 461/2003 Z. z. vo väzbe na porušenia zákona č. 461/2003 Z. z. v konaní vo veciach sociálneho poistenia; e) vláda sťažovateľa neodvolala aj pre porušenie povinnosti generálneho riaditeľa podľa § 122 ods. 4 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení so zásahom do oprávnení dozornej rady Sociálnej poisťovne podľa § 123 ods. 2 písm. b) tretieho bodu zákona č. 461/2003 Z. z.; f) zo zápisnice z rokovania vlády z 9. septembra 2022 (ďalej len „zápisnica“) vyplýva, že vyjadrenie sťažovateľa bolo vláde doručené, a to v lehote stanovenej v návrhu na odvolanie, a teda ešte pred samotným rokovaním vlády a zodpovedný minister vláde objasnil (aj keď veľmi stručne) zásadné argumenty sťažovateľa k návrhu ministra na jeho odvolanie.

Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti argumentuje tým, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné, riadne neodôvodnené a nepresvedčivé. Podľa sťažovateľa sa totiž napadnuté uznesenie nijakým spôsobom nevysporiadava s otázkou, kedy mali byť uvedené porušenia spáchané. Analogicky by sa podľa neho mal na vec aplikovať § 20 ods. 1 zákona o priestupkoch, podľa ktorého priestupok nemožno prejednať, ak od jeho spáchania uplynuli dva roky. Zákon o priestupkoch má byť univerzálnym právnym predpisom, ktorého základné inštitúty sa uplatňujú i v prípade správnych deliktov, na ktoré inak zákon o priestupkoch vôbec nedopadá. Obdobne poukazuje na § 68 ods. 2 Zákonníka práce, podľa ktorého môže zamestnávateľ okamžite skončiť pracovný pomer iba v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa o dôvode na okamžité skončenie pracovného pomeru dozvedel, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď tento dôvod vznikol.

Sťažovateľ namieta, že vláda nemá bezvýhradnú a časovo neobmedzenú možnosť sťažovateľa z funkcie odvolať pre určité vytýkané pochybenia, a to najmä s ohľadom na princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva.

Podľa § 122 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. sa na pracovnoprávne vzťahy generálneho riaditeľa vzťahuje osobitný predpis (zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov a subsidiárne Zákonník práce), avšak iba vtedy, ak zákon neustanovuje inak. Pokiaľ ide o generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, je potrebné rozlišovať vznik a zánik jeho funkcie a vznik a skončenie jeho pracovného pomeru. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na § 63 ods. 1 písm. d) bod 2 Zákonníka práce, podľa ktorého môže zamestnávateľ dať zamestnancovi výpoveď, ak ten prestal spĺňať požiadavky podľa § 42 ods. 2 Zákonníka práce.

Podľa § 42 ods. 2 Zákonníka práce ak osobitný predpis ustanovuje voľbu alebo vymenovanie ako predpoklad vykonávania funkcie štatutárneho orgánu alebo vnútorný predpis zamestnávateľa ustanovuje voľbu alebo vymenovanie ako požiadavku vykonávania funkcie vedúceho zamestnanca v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu, pracovný pomer s týmto zamestnancom sa zakladá písomnou pracovnou zmluvou až po jeho zvolení alebo vymenovaní.

Vznik a zánik funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne je špecificky (t. j. odlišne od Zákonníka práce) upravený v § 122 ods. 8 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z., a preto by sa v tomto prípade nemali aplikovať ustanovenia pracovnoprávných predpisov týkajúce sa skončenia pracovného pomeru (v zmysle zásady lex specialis derogat legi generali). Ústavný súd je zároveň toho názoru, že aplikáciou pracovnoprávných predpisov a zánik funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne bráni aj koncept zodpovednosti za výkon tejto

funkcie, ktorý je zjavne odlišný od konceptu zodpovednosti zamestnanca voči zamestnávateľovi.

Podľa § 122 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. zodpovedá generálny riaditeľ vláde za porušenie povinností uložených zákonom č. 461/2003 Z. z. alebo osobitnými predpismi organizačným zložkám Sociálnej poisťovne, za neprijatie a neplnenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených dozornou radou a orgánmi dozoru štátu a za neplnenie opatrení uložených podľa osobitného predpisu (pozn. zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne je zároveň verejným funkcionárom v zmysle čl. 2 ods. 1 písm. w) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon č. 357/2004 Z. z.“). Podľa čl. 4 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. je verejný funkcionár povinný pri výkone svojej funkcie presadzovať a chrániť verejný záujem.

Zodpovednosť generálneho riaditeľa je teda omnoho širšia, ako je zodpovednosť zamestnanca voči zamestnávateľovi, a to najmä preto, lebo ide o funkciu štatutárneho orgánu verejnoprávnej inštitúcie. Ustanovenie § 122 ods. 10 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. je potrebné chápať v kontexte už citovaného § 122 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s čl. 4 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. Jeho účelom je predovšetkým zabezpečiť, aby osoba, ktorá bude vykonávať funkciu generálneho riaditeľa, túto funkciu vykonávala s ohľadom na svoju povinnosť presadzovať a chrániť verejný záujem, a to vždy v súlade s právnymi predpismi.

Je zjavné, že zákonodarca mal v úmysle upraviť zánik funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne oproti skončeniu jeho pracovného pomeru inak (prísnejšie). Ústavný súd je s ohľadom na uvedené toho názoru, že analógia prezentovaná sťažovateľom, pokiaľ ide o časové obmedzenie možnosti vlády odvolať generálneho riaditeľa pre porušenie zákona, nie je na mieste.

K argumentácii sťažovateľa smerujúcej k tomu, že odvolanie z funkcie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne je akýmsi druhom správneho trestania, ústavný súd uvádza, že aj tento výklad je podľa jeho názoru nesprávny. Uznesenie vlády, ktorým je generálny riaditeľ odvolaný zo svojej funkcie, nie je rozhodnutím o vine a samotné odvolanie nemožno považovať za trest (túto povahu odvolania nemožno vyvodiť ani zo zákona č. 461/2003 Z. z.) (m. m. II. ÚS 576/2012).

Sťažovateľ argumentoval tým, že orgán odvolávajúci generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne musí konať v určitých mantineloch a hraniciach určujúcich, v akej lehote je vôbec možné ho odvolať. Podľa názoru ústavného súdu ak dôvodom odvolania z funkcie je porušenie zákona zo strany generálneho riaditeľa a zákon špecificky neupravuje lehotu od porušenia, počas ktorej je ho možné odvolať, výkladom možno dospieť k záveru, že generálny riaditeľ bude (pokiaľ ide o povinnosť vlády odvolať ho z funkcie) zodpovedný za každé porušenie zákona, ku ktorému došlo v období od vzniku jeho funkcie. Taká právna úprava je nepochybne prísnejšia, avšak s ohľadom na právomoci a úlohy Sociálnej poisťovne nie je ani nelogická, ani neprimeraná.

Pokiaľ teda zo samotného napadnutého uznesenia bolo zrejmé, že k vytýkaným porušeniam zákona došlo zo strany sťažovateľa počas výkonu jeho funkcie, potom napadnuté uznesenie spĺňa aj z tohto pohľadu požiadavku určitosti a preskúmateľnosti. Prípadné dlhšie časové rozpätie medzi samotným porušením zákona a odvolaním z funkcie by mohlo sice poukazovať na to, akú závažnosť pripisuje vláda takému konaniu, avšak aj uvedené je potrebné posudzovať v kontexte okolností, za akých k porušeniu došlo a s ohľadom na závažnosť

	<p>porušenia zákona ako takého.</p> <p>Z napadnutého uznesenia vlády, ktorým bol sťažovateľ odvolaný z funkcie generálneho riaditeľa, vyplýva, že porušil povinnosti v oblasti finančného riadenia a kontroly a v oblasti rozpočtového hospodárenia, teda vo sfére nakladania s verejnými prostriedkami, pričom tak konal opakovane. Takto kvalifikované porušenie povinností generálneho riaditeľa ústavný súd považuje z hľadiska jeho označených práv za dostačujúce. Prípadné stupňovanie požiadaviek na kvalitu odôvodnenia odvolávajúcего uznesenia vlády v smere ďalšieho objasňovania kvalifikácie ustáleného konania sťažovateľa, ktoré bolo vyhodnotené ako protiprávne, by podľa názoru ústavného súdu už vládu stavalo do pozície orgánu súdneho typu, prípadne štandardného administratívneho orgánu, a nie vrcholného orgánu výkonnej moci odvádzajúceho svoju legitimitu priamo od dôvery zákonodarného zboru, ktorému v konečnom dôsledku zodpovedá aj za realizáciu politiky sociálneho zabezpečenia v štáte. Popísaný koncept postavenia vlády determinuje aj sťažovateľove legitímne očakávania od postupu a rozhodovania vlády pri jeho odvolávaní z funkcie generálneho riaditeľa. Legitímne očakávania pritom tvoria integrálnu súčasť subjektívnych práv, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti označil ako referenčné.</p> <p>Len samotné doručenie vyjadrenia odvolávaného vláde zrejme nebude znamenať naplnenie požiadavky vyplývajúcej z čl. 46 ods. 1 ústavy – inými slovami, ak by si toto vyjadrenie nikto neprečítal, k naplneniu požiadavky na zachovanie práva na inú právnu ochranu by celkom zjavne nedošlo. Aj v tomto smere však možno konštatovať, že vláda túto požiadavku rešpektovala – akokoľvek stručne sa k argumentácii sťažovateľa vyjadrila, možno uzavrieť, že sa vyjadrením sťažovateľa zaoberala. Isté nedostatky možno nájsť vždy – možno o to skôr, keď samotný proces nie je podchytený nijakým právnym predpisom a vláda tak vychádza v podstate len z judikatúry ústavného súdu (čo napokon vyplynulo aj zo samotnej zápisnice). Úlohou ústavného súdu je však ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania, a preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priechiaci sa zákonu zároveň vyústi do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup contra legem – protiústavnosť konania nezaloží (m. m. I. ÚS 76/2015, II. ÚS 199/2020).</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením vlády a základným právom na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) v spojení s právom na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy (čl. 21 ods. 4 listiny), a preto ústavnej sťažnosti nevyhovelo.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	IV. ÚS 478/2011 III. ÚS 368/2020
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	odvolanie verejný činiteľ sociálna poisťovňa

spisová značka	III. ÚS 581/2022
populárny názov	vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP
súdca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.03.2023

<p>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</p>	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 10 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 3 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 127 Ústava Slovenskej republiky čl. 127 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 14 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 14 Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 17 ods. 1 Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (uverejnený v zbierke vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.) čl. 2 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3</p>
<p>analytická právna veta</p>	<p>Najvyšší súd je povinný skúmať, či sťažovateľ vymedzil dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia v intenciách zákonných požiadaviek podľa § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") a či z obsahu dovolania bola zrejmá právna otázka, ktorá mala byť predmetom dovolacieho prieskumu. Tým, že najvyšší súd pristúpil k posudzovaniu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP striktno formalisticky, keď ho odmietol len preto, že sťažovateľ označil za ustálenú rozhodovaciu prax český nález ústavného súdu, bez toho, aby skúmal, či sťažovateľ vymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu a či ju nemožno podradiť pod dôvody prípustnosti podľa písm. b) alebo c) § 421 ods. 1 CSP, porušil práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>V konaní o rozvod manželstva sťažovateľa a matky dcér okresný súd rozsudkom zo 6. októbra 2020 manželstvo rozviedol a dcéry na čas po rozvode zveril matke. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Namietol, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď rozhodnutie založil výlučne na vôli detí.</p> <p>Krajský súd rozsudkom zo 17. marca 2021 potvrdil rozsudok okresného súdu (ďalej len "namietaný rozsudok krajského súdu"). Okresný súd prihliadol na to, že obe deti sú od marca 2020 u matky, ktorá im počas pandémie zabezpečovala starostlivosť a dohliadala na domáce vyučovanie, zatiaľ čo sťažovateľ pracoval a nemohol sa im venovať. Krajský súd opätovne zdôraznil výpovede maloletých tak, že okresný súd správne prihliadol na ich názor, pričom nebolo preukázané, že by ich názory neboli im vlastné alebo by boli dôsledkom manipulácie. Aj podľa krajského súdu je správne, aby dcéry detstvo strávili spoločne.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jeho procesných práv v miere porušenia práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl v nedostatočných odôvodneniach súdnych rozhodnutí a v porušení zásady predvídateľnosti rozhodnutia, keď v prvom konaní mu boli zverené obe dcéry a iné rozhodnutie mohlo vychádzať len z podstatne zmenených pomerov, ktoré podľa neho nenastali, keďže šlo o nepodstatnú a krátkodobú zmenu.</p> <p>Dovolanie podal aj z dôvodu podľa § 421 CSP pre nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom. Poukázal na nález českého ústavného súdu č. k. IV. ÚS 1181/2007, podľa ktorého nemožno prihliadať len na záujem dieťaťa a vytvorený faktický stav, najmä ak bol vytvorený svojvoľným nerešpektovaním súdnych rozhodnutí. Nesprávnosť právneho posúdenia videl i v tom, že súdy</p>

	<p>rozhodnutie založili len na výpovedi staršej dcéry.</p> <p>Najvyšší súd uznesením z 28. apríla 2022 (ďalej len "namietané uznesenie") dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namietanému rozsudku krajského súdu vytýka, že dcéry boli odňaté z jeho starostlivosti bez zdôvodnenia podstatnej zmeny pomerov na jeho strane. Nedostatok odôvodnenia k podstatnej zmene pomerov podľa § 121 CMP sťažovateľ namietal aj v dovolaní a najvyšší súd túto dovoláciu námietku podrobil vecnému prieskumu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa preto vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozsudku krajského súdu. Preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu proti rozsudku krajského súdu pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.</p> <p>Sťažovateľ totožnými, skutkovo a právne prelínajúcimi dovoláciami a sťažnosťami námietkami namieta (i) porušenie § 121 CMP, keď súdy neodôvodnili podstatnú zmenu pomerov na jeho strane odôvodňujúcu zmenu osobnej starostlivosti za príliš krátku dobu siedmich mesiacov, (ii) že len výpoveď staršej dcéry nemôže odôvodniť osobnú starostlivosť matky a (iii) že súdy aprobovali protiprávny stav, keď bola staršia dcéra v čase rozhodovania u matky v rozpore s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, čo vyhodnotili ako zmenu pomerov.</p> <p>So sťažnostnou argumentáciou vo vzťahu k dovolacej vade zmätočnosti, že odôvodnenie okresného a krajského súdu je nepresvedčivé, nemožno súhlasiť. V časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ tvrdí, že jediný dôvod zverenia dcér do starostlivosti matky bolo jej presťahovanie z Nemecka na Slovensko, v inej časti, že to bola iba výpoveď staršej dcéry a potreba spoločného vyrastania dcér, a v ďalšej, že to bol aktuálny faktický stav. To svedčí o tom, že súdy nerozhodli len na základe jedinej skutočnosti, ale v súhrne viacerých rozhodných skutočností s prihliadnutím na najlepší záujem dcér, tak ako to predpokladá zákon o rodine. Súdy rozhodnutie o zverení dcér do starostlivosti matky neodôvodnili faktickým stavom, len konštatovali, u ktorého z rodičov sa dcéry v čase rozhodovania nachádzali. Neobstojí tvrdenie, že sa súdy nevysporiadali s konaním matky, keď nevrátila staršiu dcéru po rozhodnutí Krajského súdu v Prešove do starostlivosti sťažovateľa. Súdy konštatovali, že komunikácia rodičov o starostlivosti nie je ideálna, nevedia sa dohodnúť a boli vydané viaceré neodkladné opatrenia, ktorých obsah vyhodnotili ako bez významu pre rozhodnutie.</p> <p>Hoci sťažovateľ formálne prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nevymedzil konkrétne, najvyšší súd pre poukaz sťažovateľa na nález českého ústavného súdu vyabstrahoval dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Najvyšší súd dovolanie odmietol, pretože sťažovateľ za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu označil český nález ústavného súdu, ktorý najvyšší súd odkazom na R 71/2018 za ustálenú rozhodovaciu prax nepovažuje. V tejto časti je odôvodnenie najvyššieho súdu bezobsažné, floskulné a bez povšimnutia záverov veľkého senátu najvyššieho súdu (1VObd/2/2020) a ústavného súdu (I. ÚS 51/2020, III. ÚS 76/2021), podľa ktorých to, že sťažovateľ v dovolaní neuviedol najvyšším súdom akceptovateľnú judikatúru, ho nezbavuje povinnosti skúmať, či nebola daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.</p> <p>Povinnou obsahovou náležitosťou dovolania pre nesprávne právne posúdenie nie je uvedenie konkrétneho rozhodnutia dovolacieho súdu. § 421 ods. 1 CSP nemožno interpretovať a aplikovať tak, že stanovuje povinné obsahové náležitosti dovolania. Obligatórne náležitosti dovolania upravuje § 428 CSP tak, že dovolateľ je okrem iného povinný uviesť dovolacie dôvody, teda z akých dôvodov považuje rozhodnutie za nesprávne. § 432 CSP vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 CSP vyžaduje, aby dovolateľ uviedol právne posúdenie, ktoré</p>

považuje za nesprávne a v čom spočíva táto nesprávnosť. Označenie konkrétneho rozhodnutia dovolacieho súdu nie je podľa § 428 obligatórnou náležitosťou dovolania. Preto stačí, ak dovolateľ dovolanie podľa § 421 CSP odôvodní tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení, a dovolací dôvod vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie, ktoré pokladá za nesprávne, a súčasne uvedie, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia. Argumentácia dovolateľa konkrétnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu je nad rámec zákonných požiadaviek a dovolací súd ňou nie je viazaný.

Preto ústavne akceptovateľným dôvodom na odmietnutie dovolania nie je, ak sťažovateľ uviedol nesprávny dôvod prípustnosti dovolania, resp. ho nevymedzil podľa predstáv dovolacieho súdu. Najvyšší súd nad rámec zákonnej úpravy vyžadoval od sťažovateľa, aby označil konkrétne najvyšším súdom aprobované dovolacie rozhodnutia, čím sa obmedzil na posudzovanie prípustnosti dovolania len v takom rozsahu, v akom ho označil sťažovateľ v texte dovolania. Preto otázku prípustnosti dovolania zúžil len na konkrétne ním z dovolania vyabstrahované zákonné ustanovenie, čím preniesol časť výlučne jemu zákonom zverených právomoci na sťažovateľa.

Najvyšší súd mal skúmať, či sťažovateľ vymedzil dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia v intenciách zákonných požiadaviek podľa § 432 ods. 2 CSP a či z obsahu dovolania bola zrejماً právna otázka, ktorá mala byť predmetom dovolacieho prieskumu. Tým, že najvyšší súd pristúpil k posudzovaniu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP striktnie formalisticky, keď ho odmietol len preto, že sťažovateľ označil za ustálenú rozhodovaciu prax český nálezy ústavného súdu, bez toho, aby skúmal, či sťažovateľ vymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu a či ju nemožno podradiť pod dôvody prípustnosti podľa písm. b) alebo c) § 421 ods. 1 CSP, porušil práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v požadovanej výške 6 000 eur, pretože sťažovateľovej veci je ešte možná náprava, a to opätovným rozhodnutím v dovolacom konaní.

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neidentifikoval, ktorý odsek čl. 14 paktu mal byť namietaným uznesením porušený, preto nemožno preskúmať opodstatnenosť namietaného porušenia tohto článku. Z rozhodnutí všeobecných súdov je zrejماً, že dcéry boli zverené do osobnej starostlivosti matky najmä pre ich vôľu žiť s matkou v spojení s ich najlepším záujmom vyrastať spoločne, a nie pre ich zhodné pohlavie. Preto nebol porušený zákaz diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 ústavy, čl. 14 dohovoru, čl. 3 ods. 1 listiny a čl. 2 ods. 1 paktu. Závery všeobecných súdov o zverení dcér do osobnej starostlivosti matky nie sú zjavne neodôvodnené a vychádzajú z dostatočného množstva dôkazov, čo viedlo k procesne súladnému odmietnutiu dovolania pre vadu znátočnosti. Súdy právoplatne a vykonateľne upravili styk sťažovateľa s dcérami v pravidelných intervaloch aj napriek vzdialenosti bydlísk rodičov a vzhľadom na pozitívny vzťah dcér k obom rodičom apelovali na sťažovateľa a matku, aby práve pre najlepší záujem dcér zlepšili vzťahy a komunikáciu o styku s nimi. Preto nebolo porušené právo sťažovateľa na súkromný a rodinný život podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, čl. 10 ods. 2 listiny, čl. 8 ods. 1 dohovoru a čl. 17 ods. 1 paktu. Namietaným uznesením najvyššieho súdu neboli porušené tieto práva sťažovateľa, čo je dôvod nevyhovenia ústavnej sťažnosti vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu v časti namietaného porušenia týchto práv.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti rozsudku krajského súdu odmietol. V časti namietaného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, namietané uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie

	konanie. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti proti namietanému uzneseniu najvyššieho súdu ústavný súd nevyhovel. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	dovolacie dôvody-zmätočnosť manželstvo-rozvod občianske súdne konanie-Civilný mimosporový poriadok dovolacie dôvody-nesprávne právne posúdenie dieťa-úprava práv a povinností k maloletému dovolanie-dovolacie dôvody rodičovské práva, rodina

spisová značka	III. ÚS 611/2022
populárny názov	zničenie nezákonných výsledkov odpočúvania
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.03.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 10 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 10 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2
analytická právna veta	Súd podľa zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon o ochrane pred odpočúvaním") nemá oprávnenie vydať príkaz Slovenskej informačnej službe (ďalej len "SIS") na to, aby zničila nezákonné záznamy a iné výsledky. Zákon neobsahuje žiadne pravidlá upravujúce vzájomné vzťahy medzi SIS a súdom v procese zničenia nezákonných záznamov a výsledkov ich použitia. Aj z pohľadu ústavného práva je súd limitovaný rozsahom svojej právomoci (čl. 2 ods. 2 ústavy). Tento ústavný príkaz utvrdzuje záver, že súd nie je oprávnený vydať SIS akýkoľvek akt, ktorým by jej prikázal zničiť nezákonné záznamy a výsledky ich použitia. Z hľadiska vymedzenia postavenia súdu pri kontrole SIS v súvislosti so zničením nezákonných záznamov a iných výsledkov súd je povinný podať podnet SIS, aby začala konať. Nemá však autoritatívny prostriedok na vydanie príkazu na zničenie nezákonných záznamov a výsledkov. Napokon súd ani sám nie je oprávnený nezákonné záznamy zničiť.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ 1 a sťažovateľ 2 (ďalej aj "sťažovatelia") sa domáhali, aby krajský súd bez zbytočných prieťahov zabezpečil zničenie záznamov a iných výsledkov informačno-technických prostriedkov (ďalej len „ITP“) podľa § 7 ods. 3 a 5 zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

	<p>(zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov v ich prítomnosti a v prítomnosti sudcu krajského súdu, ktoré boli vyhotovené na základe súhlasov krajského súdu v troch namietaných konaniach.</p> <p>Krajský súd v prvom namietanom konaní 23. novembra 2005 súhlasil s použitím ITP Slovenskou informačnou službou (ďalej len „SIS“) vo vzťahu k obom sťažovateľom, no tento súhlas bol zrušený nálezom ústavného súdu z 20. novembra 2012. Krajský súd v druhom namietanom konaní 26. januára 2006 súhlasil s použitím ITP SIS vo vzťahu k sťažovateľovi 1, no tento súhlas bol zrušený nálezom ústavného súdu z 2. februára 2016. Krajský súd v treťom namietanom konaní 18. mája 2006 súhlasil s použitím ITP SIS vo vzťahu k obom sťažovateľom. Tento súhlas bol zrušený nálezom ústavného súdu z 20. novembra 2012. Na základe týchto príkazov bol získaný primárny materiál (zvuková nahrávka a jej prepis) a derivatívny materiál (súhrny a analytické správy). Sťažovatelia krajský súd opakovane žiadali, aby zničil všetky záznamy a iné výsledky použitia ITP získané na základe súhlasov.</p> <p>Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) rozsudkom z 20. júla 2021 o troch sťažnostiach sťažovateľa 1 rozhodol tak, že z dôvodu realizácie všetkých troch súhlasov a uchovávaní primárneho materiálu podľa tretieho príkazu a derivatívnych materiálov podľa všetkých troch príkazov zo strany SIS došlo k porušeniu čl. 8 dohovoru a priznal mu spravodlivé zadost'učinenie 9 750 eur. ESLP rozsudkom z 23. júna 2022 o troch sťažnostiach sťažovateľa 2 rozhodol tak, že z dôvodu realizácie prvého a tretieho súhlasu a uchovávaní derivatívneho materiálu pochádzajúceho z ich realizácie zo strany SIS došlo k porušeniu čl. 8 dohovoru a sťažovateľovi 2 priznal spravodlivé zadost'učinenie 9 750 eur.</p> <p>Sťažovatelia 8. septembra 2021 opätovne požiadali krajský súd o zničenie výsledkov ITP. Krajský súd odpovedal, že SIS požiadala o vyjadrenie k obsahu ich žiadostí a o predloženie zápisnice o zničení výsledkov z použitia ITP, na čo SIS poskytla krajskému súdu 19. novembra 2021 dôverne utajené informácie a v prílohe pripojila kópiu zápisnice o zničení výsledku použitia ITP, z ktorej vyplýva, že k zničeniu záznamov z použitia ITP na základe prvého a tretieho súhlasu došlo 2. apríla 2008. Vo vzťahu k použitiu ITP na základe druhého súhlasu krajského súdu sa SIS vyjadrila doplnujúcim podaním z 15. decembra 2021, s obsahom ktorého nie je možné žiadateľa vzhľadom na stupeň utajenia oboznámiť.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Ústavnoprávnou otázkou je, či krajský súd postupoval v súlade s ústavnými právami sťažovateľov pri vykonávaní dozoru nad zničením primárnych a derivatívnych výsledkov použitia ITP získaných na základe súhlasov krajského súdu, ktoré boli nálezmi ústavného súdu zrušené. Utajovaný spôsob invazívnych zásahov vykonávajú najmä spravodajské služby v záujme zabezpečenia zachovania ústavného zriadenia štátu, bezpečnosti a hospodárskych záujmov štátu a policajné orgány v záujme predchádzania a odhaľovania trestnej činnosti. Vzhľadom na to, aby sa predišlo zneužitiu invazívnych zásahov zo strany spravodajských služieb a policajných orgánov, ktoré sú súčasťou výkonnej zložky moci, je povinnosťou štátu zabezpečiť efektívnu súdnu kontrolu nad výkonom činnosti spravodajských služieb a policajných orgánov pri výkone invazívnych činností, ako je použitie ITP, medzi ktoré patrí najmä odpočúvanie a sledovanie osôb.</p> <p>Súdna kontrola nad činnosťou SIS je upravená v zákone o ochrane pred odpočúvaním (§ 4 a § 7 zákona), ktorá spočíva v tom, že (i) použitie ITP je možné len s predchádzajúcim písomným súhlasom sudcu, (ii) sudca počas používania ITP neustále skúma ich dôvodnosť, (iii) v prípade, ak pominuli dôvody použitia ITP, sudca bezodkladne rozhodne o skončení ich používania, (iv) v prípade, ak sa ITP použili nezákonne, musí byť získaný záznam alebo iný výsledok nezákonného použitia zničený do 24 hodín od protiprávneho použitia ITP v prítomnosti sudcu, o čom sa spíše zápisnica.</p> <p>Záznamy a výsledky použitia získané pri používaní ITP získava a následne uchováva SIS vo svojich databázach, ktorá je na to oprávnená podľa § 10 zákona</p>

o SIS. Predpokladom toho, aby súd vykonával efektívnu kontrolu (i) počas používania ITP potom, ako vydal súhlas s ich použitím, a (ii) v prípade ich nezákonného použitia pri ich zničení, je nevyhnutná súčinnosť SIS. Bez toho, aby SIS poskytla súdu súčinnosť, súd nie je schopný vykonať efektívnu kontrolu, keďže celý proces spravodajskej činnosti týkajúci sa vyhotovovania a uchovávanía záznamov a iných výsledkov z procesu použitia ITP vykonáva výlučne SIS. V prípade protiprávneho použitia ITP je primárne SIS zodpovedná za to, aby záznamy a iné výsledky protiprávneho použitia boli zničené, keďže SIS je zodpovedná za ich zhromažďovanie a uchovávanie v jej evidenciách. Súd sa v rámci súdnej kontroly zúčastňuje len pri úkone zničení záznamov a iných výsledkov nezákonného použitia ITP.

Súd však podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním nemá oprávnenie vydať príkaz SIS na to, aby zničila nezákonné záznamy a iné výsledky. Zákon neobsahuje žiadne pravidlá upravujúce vzájomné vzťahy medzi SIS a súdom v procese zničení nezákonných záznamov a výsledkov ich použitia. Aj z pohľadu ústavného práva je súd limitovaný rozsahom svojej právomoci (čl. 2 ods. 2 ústavy). Tento ústavný príkaz utvrdzuje záver, že súd nie je oprávnený vydať SIS akýkoľvek akt, ktorým by jej prikázal zničiť nezákonné záznamy a výsledky ich použitia. Z hľadiska vymedzenia postavenia súdu pri kontrole SIS v súvislosti so zničením nezákonných záznamov a iných výsledkov súd je povinný podať podnet SIS, aby začala konať. Nemá však autoritatívny prostriedok na vydanie príkazu na zničení nezákonných záznamov a výsledkov. Napokon súd ani sám nie je oprávnený nezákonné záznamy zničiť – zákon mu takúto právomoc nezveruje, keďže záznamy podľa zákona o SIS uchováva SIS, a nie súd.

Neúplnosť kontroly pri regulácii právnych vzťahov medzi súdom a SIS v procese zničení nezákonných záznamov a výsledkov použitia nesmie byť na ťarchu sťažovateľov, ktorí boli obeťou nezákonného použitia ITP. Keďže ESLP v prípade oboch sťažovateľov vyslovil porušenie ich práva podľa čl. 8 dohovoru (pri sťažovateľovi 1 realizáciou troch súhlasov a uchovávaním primárneho materiálu z realizácie druhého súhlasu a derivatívneho materiálu z realizácie všetkých súhlasov a pri sťažovateľovi 2 realizáciou prvého a tretieho súhlasu a uchovávaním derivatívneho materiálu z realizácie všetkých súhlasov), je primárne SIS povinná vysporiadať sa s vykonaním rozsudkov ESLP tak, aby sa odstránil protiprávny stav.

SIS nezničila primárne materiály z realizácie druhého súhlasu a derivatívne materiály zo všetkých troch súhlasov a tieto uložila podľa § 17 ods. 6 zákona o SIS. Podľa rozsudkov ESLP uchovávaním primárnych a sekundárnych materiálov bol porušený čl. 8 dohovoru. Preto je na SIS, aby sa s touto skutočnosťou vysporiadala a odstránila protiprávny stav. Aj keď § 7 ods. 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním výslovne neuvádza, či pod zničením nezákonných záznamov a iných výsledkov sa majú rozumieť len primárne výsledky použitia ITP (zvukové záznamy a ich prepisy) alebo aj derivatívne výsledky (analýzy, poznámky a rozbor), je potrebné zákon vykladať nielen gramatickým výkladom, ale najmä prihliadať na účel zákona aj v súlade s uvedenými rozhodnutiami ESLP. K tomu treba uviesť, že rozsudky ESLP zaväzujú všetky zložky moci, ktorých úlohou je konať tak, aby bol zosúladený vnútroštátny právny stav so záväzkami podľa dohovoru (KARPENSTEIN, U., MAYER, F. Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten. Kommentar. C. H. Beck, München 2022, s. 794). Zložkou moci v prípade ESLP vysloveného porušenia práva sťažovateľov je aj SIS.

Vzhľadom na to, že sťažovatelia sa v ústavnej sťažnosti domáhajú prieskumu postupu len voči krajskému súdu, bolo pri viazanosti ústavného súdu vymedzením orgánu, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje, možné preskúmať len postup krajského súdu, nie však postup SIS. Z postupu krajského súdu vyplýva, že po náleze ústavného súdu z 2. februára 2016 krajský súd na základe žiadostí sťažovateľov z marca 2016 požiadal SIS listom z apríla 2016 o vyjadrenie k žiadosti sťažovateľov. Po dvoch urgenciách krajského súdu

	<p>prípismi z júla a novembra 2016 sa SIS vyjadrila listom zo 14. decembra 2016 k žiadosti krajského súdu dôverne utajenou písomnosťou, o čom bol osobne oboznámený advokát sťažovateľov 12. januára 2017. Úkony, ktoré vykonal krajský súd po vydaní nálezu ústavného súdu 2. februára 2016, je možné vyhodnotiť ako postup, ktorým krajský súd žiadal SIS, aby splnila svoju zákonnú povinnosť a zničila nezákonné záznamy a iné výsledky získané z použitia ITP. Krajský súd konal v primeranej lehote, keďže na žiadosti advokáta sťažovateľov z marca 2016 reagoval promptne už v apríli 2016, keď SIS požiadal o vyjadrenie k veci. Keďže SIS nereagovala v primeranej lehote, krajský súd ju urgoval následne dvakrát. Z toho dôvodu nie je možné vidieť v postupe krajského súdu v roku 2016 nečinnosť.</p> <p>Po rozsudku ESLP z 20. júla 2021 na základe žiadosti sťažovateľov zo septembra 2021 krajský súd listom z októbra 2021 požiadal SIS o vyjadrenie k žiadosti. Krajskému súdu SIS doručila 19. novembra 2021 odpoveď, ktorej prílohou bola zápisnica o zničení výsledkov použitia ITP, z ktorej vyplýva, že k zničeniu záznamov z použitia ITP na základe prvého a tretieho súhlasu krajského súdu došlo 2. apríla 2008. Ďalej SIS v doplňujúcej odpovedi z 15. decembra 2021 uviedla, že záznamy a výsledky použitia ITP na podklade druhého súhlasu boli podľa § 17 ods. 6 zákona o SIS uložené. Na základe podania sťažovateľov zo 14. januára 2022 krajský súd ďalej korešpondoval so SIS podaniami z 2. marca 2022 a 30. septembra 2022, na ktoré SIS reagovala dôverne utajeným listom zo 4. novembra 2022. Úkony, ktoré vykonal krajský súd po rozhodnutí ESLP vo veci sťažovateľa 1 a následne žiadosti sťažovateľov z 8. septembra 2021 je možné vyhodnotiť ako postup, ktorým súd žiadal SIS, aby splnila svoju zákonnú povinnosť a zničila nezákonné záznamy a iné výsledky získané z použitia ITP. Krajský súd konal v primeranej lehote a v rámci toho, akým právomocí.</p> <p>Z uvedených dôvodov nebolo ústavnej sťažnosti vo vzťahu k postupom krajského súdu vyhovené.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>odpočúvanie práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na nedotknuteľnosť osoby, súkromia Slovenská informačná služba</p>

spisová značka	III. ÚS 713/2022
populárny názov	zákonné vecné bremeno
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.04.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 4</p>
analytická právna veta	<p>Ani skutočnosť, že právny predchodca oprávneného zo zákonného vecného bremena si povinnosť iniciovať konanie o zápis vecného bremena do katastra nehnuteľností záznamom nesplnil, nespôsobuje zánik legálneho vecného bremena, ktoré je viazané na dotknutú nehnuteľnosť, a preto vždy prechádza aj na jej nových vlastníkov. V danom prípade ide o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva a úlohou katastrálneho úradu v preskúvanom konaní bolo iba deklarovať záznamom existujúce zákonne vecné bremeno na nehnuteľnosti</p>

	vo vlastníctve sťažovateľa, ktoré vzniklo nadobudnutím právoplatnosti stavebného povolenia.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ podal 15. augusta 2017 krajskému súdu všeobecnú správnu žalobu proti oznámeniu okresného úradu, katastrálneho odboru z 12. júna 2017, ktoré je v zmysle § 3 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku opatrením orgánu verejnej správy, ktorým boli dotknuté jeho práva a právom chránené záujmy. Išlo o oznámenie, ktorým katastrálny odbor sťažovateľa informoval o tom, že na základe záznamovej listiny došlo k zápisu zákonného vecného bremena v rozsahu § 66 ods. 1 písm. a) zákona č. 351/2011 Z. z. k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam vo vlastníctve sťažovateľa v prospech oprávneného Slovak Telekom, a. s. spočívajúcom v práve na prevádzkovanie základňovej stanice a RR bodu.</p> <p>Právni predchodcovia sťažovateľa uzatvorili 12. mája 2004 so spoločnosťou EuroTel Bratislava, a. s., ako nájomcom zmluvu o nájme nebytových priestorov a ostatných priestorov, na základe ktorej prenechali do nájmu nebytové priestory na streche budovy pôvodnému nájomcovi EuroTel Bratislava, a. s., pre účely umiestnenia a prevádzkovania technologického zariadenia a príslušnej infraštruktúry rádioreléového bodu a základňovej stanice verejnej mobilnej telefónnej siete Prešov-Sekčov. Z dôvodu zmeny v osobe vlastníka a prenajímateľa nehnuteľnosti bol 1. júna 2017 podpísaný dodatok č. 3 k zmluve medzi sťažovateľom, ako prenajímateľom a právnym nástupcom pôvodného nájomcu, ktorým je spoločnosť Slovak Telekom, a. s.</p> <p>Krajský súd správnu žalobu sťažovateľa zamietol rozsudkom z 10. mája 2018. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť. Najvyšší súd kasačnú sťažnosť zamietol rozsudkom zo 4. júna 2019 (ďalej len "napadnutý rozsudok").</p>
z odôvodnenia	<p>Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením označených práv je založená na jeho tvrdení o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku, ktorým bol odobrený postup katastrálneho úradu v konaní o vykonaní záznamu zákonného vecného bremena podľa zákona o elektronických komunikáciách bez toho, aby boli v jeho priebehu predložené listiny preukazujúce verejný záujem na vzniku tohto vecného bremena.</p> <p>Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku, v ktorom najvyšší súd konštatoval nedôvodnosť kasačnej sťažnosti sťažovateľa.</p> <p>Sťažovateľ namietal, že verejný záujem na zriadení zákonného vecného bremena v tomto prípade nebol preukázaný, a preto ide o svojvôľu zo strany Slovak Telekom, a. s. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné pripomenúť definíciu pojmu legálneho vecného bremena, ktoré je vo svojej podstate určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľnosti (Lazar, J., Švestka J. a kol. Občianske právo hmotné 1, Praha : Panorama, 1987. s. 296 a n.) Uvedené obmedzenie vlastníckych práv je výrazom prevahy verejného záujmu, ktorý sa vzťahuje na určité zariadenie, nad záujmom jednotlivca, a to bez toho, aby bol na takéto obmedzenie nutný súhlas vlastníka. (Lazar, J. a kol. Občianske právo hmotné, 1. a 3. vydanie, Bratislava : Iura Edition, 2006. s. 483 a n.).</p> <p>Zo skutkového stavu v predmetnej veci je zrejmé, že v danom prípade právny predchodca Slovak Telekom, a. s., realizoval svoje oprávnenie zriaďovať a prevádzkovať verejné siete a stavať ich vedenia na cudzej nehnuteľnosti vyplývajúce mu z v tom čase platného § 69 ods. 1 písm. a) zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 610/2003 Z. z.“) a inicioval konanie o získanie stavebného povolenia na zriadenie Základňovej stanice a RR bodu Prešov-Sekčov pred príslušným stavebným úradom – mestom Prešov. Vzhľadom na to, že právny predchodca Slovak Telekom, a. s., si v stavebnom konaní zabezpečil právny titul na užívanie cudzej nehnuteľnosti v danom čase vo vlastníctve právnych predchodcov sťažovateľa, ktorý predstavovala nájomná zmluva predložená v stavebnom konaní, nebolo v tomto prípade potrebné realizovať vyvlastňovacie konanie</p>

podľa stavebného zákona.

K obmedzeniu vlastníckeho práva teda došlo v dôsledku súhlasu so stavbou uvedeného zariadenia telekomunikačného podniku, ktorý bol právnomu predchodcovi sťažovateľa udelený podpísaním nájomnej zmluvy, a nie na základe svojvôli telekomunikačného podniku – Slovak Telekom, a. s. Iba v prípade, ak by právny predchodca Slovak Telekom, a. s., nedisponoval právnym titulom na užívanie cudzej nehnuteľnosti, na ktorej mala byť stavba uvedeného zariadenia postavená, stavebnému konaniu by muselo predchádzať vyvlastňovacie konanie. V zmysle všeobecne platnej zásady ignorantia iuris non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje) mal aj právny predchodca sťažovateľa byť uzročený s tým, že nadobudnutím právoplatnosti príslušného stavebného povolenia k zriadeniu uvedenej stavby na dotknutej nehnuteľnosti v jeho vlastníctve v súlade s v tom čase platným zákonom č. 610/2003 Z. z. vznikne zákonné vecné bremeno, ktoré malo byť na návrh právneho predchodcu Slovak Telekom, a. s., v zmysle explicitne stanovenej povinnosti v § 69 ods. 2 tohto zákona zapísané záznamom do katastra nehnuteľností. V tomto prípade je teda legálne zriadenie stavby vo verejnom záujme na nehnuteľnosti sťažovateľa dôvodom vzniku zákonného vecného bremena k dotknutej nehnuteľnosti, ktoré nemusí nevyhnutne vždy vzniknúť len na základe individuálneho správneho aktu príslušného orgánu verejnej správy.

Ani samotná skutočnosť, že právny predchodca Slovak Telekom, a. s., si povinnosť iniciovať konanie o zápis vecného bremena do katastra nehnuteľností záznamom nespĺnil, však nespôsobuje zánik legálneho vecného bremena, ktoré je viazané na dotknutú nehnuteľnosť, a preto vždy prechádza aj na jej nových vlastníkov. Túto skutočnosť potvrdzuje aj prvá veta § 78 ods. 7 zákona o elektronických komunikáciách, podľa ktorého oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred nadobudnutím účinnosti zákona, zostávajú nedotknuté.

Ústavný súd sa preto stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, v ktorom najvyšší súd uzavrel, že v katastrálnom konaní išlo vykonanie záznamu zákonného vecného bremena vyplývajúceho z § 66 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách viazaného na výkon činnosti zverenej zákonodarcom vo verejnom záujme na základe verejnoprávnej úpravy, ktorá má kogentnú povahu. V danom prípade ide teda o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva a úlohou katastrálneho úradu v preskúmanom konaní bolo iba deklarovať záznamom existujúce zákonné vecné bremeno na nehnuteľnosti vo vlastníctve sťažovateľa, ktoré vzniklo nadobudnutím právoplatnosti stavebného povolenia.

Navyše, možno dodať, že pokiaľ sa sťažovateľ ako povinný z vecného bremena domnieval, resp. domnieva, že zákonné vecné bremeno platne nevzniklo (neexistuje) alebo že nie je daný verejný záujem na jeho zriadení, má možnosť pri splnení zákonných podmienok domáhať sa na všeobecnom súde určenia neexistencie práva zodpovedajúceho zákonnému vecnému bremenu [§ 137 písm. c) Civilného sporového poriadku]. K argumentácii sťažovateľa, podľa ktorej on ani jeho právny predchodca nedostal primeranú náhradu za nútené obmedzenie svojho vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom, je potrebné poukázať na to, že zákon o elektronických komunikáciách, rovnako ako aj ním zrušený predchádzajúci zákon č. 610/2003 Z. z. počítali s určitou proporcionalitou, resp. vyvažovaním medzi vlastníckym právom a verejným záujmom, a preto priznali vlastníkom, ktorí boli v dôsledku výkonu práv telekomunikačným podnikom obmedzení v obvyklom užívaní svojich nehnuteľností, právo na primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľností.

Námietku sťažovateľa týkajúcu sa možnosti užívania cudzej nehnuteľnosti na základe zákonného vecného bremena bezodplatne ústavný súd nepovažuje za dôvodnú. Bezodvodné obohacovanie sa na úkor vlastníka nehnuteľnosti v prípade zákonných vecných bremien totiž vylučuje už aj judikatúra najvyššieho

	<p>súdu, napr. rozsudok vo veci sp. zn. 4 Cdo 89/2008, v ktorom tento súd vyslovil, že zákonné vecné bremená upravené v osobitných zákonoch nemajú komplexnú úpravu, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Okrem odplaty za vecné bremeno z ustanovenia § 151n ods. 3 Občianskeho zákonníka tiež vyplýva, že nositeľ oprávnení z vecného bremena je povinný znášať primerané náklady na zachovanie (údržbu) veci zaťaženej vecným bremenom a na jej opravy. Zásadne teda nemožno užívať vecné bremeno bezplatne, ale za odplatu, ktorá zahŕňa aj výdavky spojené so zachovaním veci a s jej opravami.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu za ústavne udržateľné, pretože nezistil, že by jeho odôvodnenie bolo poznamenané svojvôľou, ktorá by zakladala dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv a ústavnej sťažnosti nevyhovelo.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>vecné bremeno-zriadenie kataster nehnuteľností-katastrálne konanie kataster nehnuteľností-záznam práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo vlastníť majetok</p>

spisová značka	III. ÚS 48/2023
populárny názov	vymedzenie povinnosti v neodkladnom opatrení
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.04.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 44</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 127 ods. 2</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 2 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 15 ods. 1</p> <p>zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3</p>
analytická právna veta	Všeobecne deklarované práva oprávneného v neodkladnom opatrení vo forme akoby predbežného určujúceho rozsudku bez vyjadrenia povinnosti povinného nie sú spôsobilé byť predmetom exekúcie.
skutkový stav a základné fakty	<p>Proti sťažovateľke ako jednej z viacerých žalovaných bolo do právoplatného rozhodnutia veci samej uznesením krajského súdu z 23. mája 2019, ktoré nadobudlo vykonateľnosť 2. marca 2020, nariadené neodkladné opatrenie, podľa ktorého je žalobca oprávnený užívať časti pozemkov žalovaných, medzi ktorými sú aj pozemky sťažovateľky, aj na prejazd vozidiel po prístupovej ceste k areálu žalobcu. Krajský súd považoval za osvedčené, že žalovaní osadili pri ceste značku, že ide o súkromný pozemok, ktorý bude uzavretý, a zároveň osadili betónové zátarasy, ktoré bránia užívaniu komunikácie.</p> <p>Žalobca sa 1. decembra 2020 domáhal exekúcie tohto neodkladného opatrenia, čo odôvodnil tým, že sťažovateľka v máji 2019 umiestnením betónových zábran cestu uzavrela, z čoho dospel k záveru, že nerešpektuje neodkladné opatrenie.</p>

	<p>Okresný súd 12. februára 2021 poveril exekútora vykonaním exekúcie.</p> <p>Proti upovedomeniu o začatí exekúcie podala sťažovateľka návrh na jej zastavenie, čo odôvodnila okrem iného aj tým, že súd neskúmal, či skutočne mári neodkladné opatrenie. Uznesením vyššieho súdneho úradníka z 9. novembra 2021 okresný súd jej návrh zamietol. Všeobecne skonštatoval, že predpokladom exekúcie je exekučný titul a dobrovoľné nesplnenie uloženej povinnosti, čo bolo preukázané predloženými dôkazmi. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť. K preukázaniu toho, že dobrovoľne neplní neodkladné opatrenie, uviedla, že oprávnený poukazuje na umiestnenie zábran z mája 2019, teda z času, keď ešte neodkladné opatrenie nebolo ani nariadené. Podľa sťažovateľky prejazd nebráni, keďže umiestnené zábrany len spomaľujú vozidlá.</p> <p>Okresný súd uznesením z 19. októbra 2022 (ďalej len "napadnuté uznesenie") sťažnosť sťažovateľky zamietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Vo vzťahu k záveru, že sťažovateľka dobrovoľne neplní neodkladné opatrenie, treba uviesť, že oprávnený v stručnom návrhu na začatie exekučného konania popísal skutkový stav z mája 2019 a skonštatoval, že sťažovateľka umiestnením zátarasy a motorových vozidiel cestu uzavrela. Následne však stav v čase podania návrhu nepopisuje a neuvádza, z akého dôvodu nemôže vykonávať právo priznané neodkladným opatrením, teda užívať pozemky na prejazd. Okresný súd sa argumentáciou sťažovateľky, že oprávnený nepreukázal, v čom len ona dobrovoľne neplní neodkladné opatrenie, nezaoberal, len všeobecne skonštatoval naplnenie predpokladov exekúcie.</p> <p>Sťažovateľka v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka výslovne uviedla, že prechod cez cestu s úmyslom spomalenia premávky obmedzila, no prejazd je stále možný a na exekúciu musí byť preukázané, že sa neodkladné opatrenie predbežne neplní. Preto oprávnený neuniesol povinnosť preukázať neplnenie povinnosti podľa neodkladného opatrenia. Na to však okresný súd v namietanom uznesení konštatoval, že tvrdenie sťažovateľky, že prechodu nebráni, je len subjektívne. Okresný súd dospel k záveru, že skutkový stav sa nezmenil v porovnaní s tým, aký bol v čase nariadenia neodkladného opatrenia, a ak k zmene nedošlo, je dôvod na exekúciu. Sťažovateľka však tvrdila, že došlo k zmene v skutkovom stave, pretože z jej strany dochádza len k spomaleniu prejazdu.</p> <p>Sporným teda je to, či sťažovateľka umiestnením betónových zábran porušuje povinnosť uloženú neodkladným opatrením, s čím je spojená otázka, ktorá zo strán má okolnosti rozhodné na tento záver preukázať. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd bol toho názoru, že stav je rovnaký ako v čase nariadenia neodkladného opatrenia. Prítom vychádzal z návrhu oprávneného a vyjadrenia exekútora z 2. augusta 2021, ktorý uviedol, že existujúci stav odôvodňuje výkon exekúcie, pretože povinnou osadené betónové zátarasy a motorové vozidlo sú aj naďalej umiestnené na identickom mieste ako v čase nariadenia neodkladného opatrenia. Súčasťou tejto odpovede bola aj fotodokumentácia, z ktorej uvedené skutočnosti podľa okresného súdu jednoznačne vyplývali. Hoci sťažovateľka pravdivosť týchto tvrdení popierala a tvrdila, že prejazd len obmedzila a priložila fotodokumentáciu, okresný súd tieto jej tvrdenia vybavil slovným spojením, že ostali „len v rovine tvrdenia“. Tento prístup k posudzovaniu toho, či dochádza alebo nedochádza k dobrovoľnému plneniu, však nie je dostatočný. Je úlohou súdu, a to aj v exekučnom konaní, aby na ten účel vykonal dokazovanie tak, aby dostatočne zistil skutkový stav a z neho vyvodil zodpovedajúci záver o tom, či sťažovateľkou umiestnenými zátarasami je znemožnený prejazd vozidiel.</p> <p>K tomu treba uviesť, že exekučný súd má procesné možnosti na to, aby verifikoval okolnosť, či v súčasnosti sťažovateľkou umiestnené zábrany bránia prejazdu vozidiel. Podľa § 611 ods. 2 Exekučného poriadku na prejednanie návrhu na zastavenie exekúcie nie je potrebné nariaďovať pojednávanie a pred</p>

rozhodnutím môže súd nariadiť vypočítanie určitej osoby. Podľa § 201 ods. 3 Exekučného poriadku v exekučnom konaní môže súd výnimočne vykonať dôkazy, ktoré účastníci exekučného konania nenavrhlí, ak je to nevyhnutne potrebné na zistenie skutkového stavu veci. Z uvedených ustanovení vyplýva, že procesný priestor exekučného súdu pri verifikácii skutkových okolností potrebných na rozhodnutie o návrhoch v exekučnom konaní je pomerne široký. Nevyhnutnosť využitia tohto priestoru je osobitne naliehavá práve v namietanom konaní, v ktorom k dostatočnej verifikácii skutkového stavu a ani k jasnému vyjadreniu povinnosti sťažovateľky nedošlo v rozhodnutí o nariadení neodkladného opatrenia. Nielen z neodkladného opatrenia, ale ani z namietaného rozhodnutia nemožno dospieť k záveru, že by sťažovateľkou umiestnené zábrany bránili prejazdu vozidiel.

To platí o to viac, že charakter vykonávaného neodkladného opatrenia je pomerne otázný, keďže ním nielen sťažovateľke, ale ani žiadnemu inému z vlastníkov pozemkov neboli uložené žiadne konkretizované povinnosti. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení bola zistená hrozba toho, že dôjde k znemožneniu užívania prístupovej cesty a prejazd po nej bol určitým spôsobom a určitou osobou obmedzený, rozhodnutie súdu, že oprávnený má právo užívať pozemky, nemožno považovať za adresnú reakciu na zistený skutkový stav. Neodkladné opatrenie sťažovateľke a ostatným vlastníkom pozemkov, z ktorých viacerí na tomto spore zrejme vôbec neparticipujú, nestanovuje žiadnu konkrétnu povinnosť niečo konať, niečoho sa zdržať alebo niečo strpieť. Bol to však okresný súd, ktorý exekútora poveril exekúciou na vymoženie celkom nešpecifikovanej nepeňažnej povinnosti sťažovateľky. Práve rozsah tejto povinnosti sťažovateľky je predmetom jej námietok, s ktorými sa výrok nariadeného neodkladného opatrenia vôbec nevysporiada. Rovnako tomu je aj v namietanom uznesení okresného súdu, z ktorého nie je zjavné, akú povinnosť uloženú súdnym rozhodnutím mala sťažovateľka porušiť, a preto je nevyhnutná exekúcia. Je vôbec na otázku, či je úlohou okresného súdu v exekučnom konaní vysporiadať sa s rozsahom neodkladným opatrením nešpecifikovanej povinnosti sťažovateľky, keď nariadené neodkladné opatrenie ani žiadnu povinnosť sťažovateľky neobsahuje.

Podľa § 45 ods. 1 Exekučného poriadku exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok. Čo je však povinnosťou sťažovateľky, z nariadeného neodkladného opatrenia nevyplýva, nie je to zjavné ani z namietaného uznesenia a je predmetom nevhodne do exekučného konania preneseného a nedostatočne predbežne regulovaného sporu sťažovateľky a oprávneného. Inak povedané, problémom namietaného rozhodnutia exekučného súdu je problém samotného exekučného titulu – neodkladného opatrenia, ktoré bolo nariadené bez jasného vyjadrenia povinnosti sťažovateľky. Všeobecne deklarované práva oprávneného vo forme akoby predbežného určujúceho rozsudku bez vyjadrenia povinnosti sťažovateľky nie sú spôsobilé byť predmetom exekúcie, a práve to je dôvodom porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti z dôvodov porušenia ústavných práv podľa čl. 15 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 44 ústavy a čl. 2 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu. Nevyhovenie návrhu na zastavenie exekúcie na podklade neodkladného opatrenia je procesným rozhodnutím, ktoré priamo nezasahuje do sťažovateľkou uvedených ústavných práv hmotnej povahy. Je len predpokladom na pokračovanie v exekúcii na základe rozhodnutia, ktoré v konečnom dôsledku ani sťažovateľku nezaväzuje na žiadne konkrétne povinnosti.

Sťažovateľka sa v priebehu konania o ústavnej sťažnosti domáhala nariadenia dočasného opatrenia, ktorým malo byť exekútorovi uložené dočasne sa zdržať výkonu exekúcie. Vzhľadom na zrušenie napadnutého rozhodnutia týmto nálezom nie je dôvod dočasne do rozhodnutia ústavného súdu regulovať postupy

	okresného súdu a exekútora. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel. Sťažovateľke bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	rozhodnutie-výrok občianske súdne konanie-Civilný sporový poriadok rozhodnutie-odôvodnenie opatrenie-neodkladné exekúcia-exekučný titul exekúcia-poverenie vecné bremeno

spisová značka	III. ÚS 49/2023
populárny názov	zastúpenie zákonného sudcu
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.04.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nevyžaduje, aby čerpanie dovolenky bolo neočakávané, ale stanovuje fikciu, že každá dovolenka kratšia ako šesť týždňov (aj tá plánovaná) sa pre účel zastupovania sudcu považuje za náhlu prekážku.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ vystupoval v právnom postavení žalobcu v spore so Sociálnou poisťovňou. Krajský súd rozsudkom v máji 2019 zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Proti rozsudku krajského súdu podala Sociálna poisťovňa kasačnú sťažnosť. Najvyšší súd v júli 2020 a máji 2021 kasačné konanie prerušil. V auguste 2021 potom, ako vec sťažovateľa prešla na najvyšší správny súd, bola pridelená do senátu 7S, riadiacou predsedníčkou ktorého bola sudkyňa Reisenauerová. Opatrením č. 1 k rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu na rok 2021 boli v septembri 2021 do senátu 7S zaradená sudkyňa Martinčeková na miesto druhého člena a sudca Novotný na miesto tretieho člena. Následne na to riadiaca predsedníčka Reisenauerová určila vo veci sťažovateľa za spravodajcu sudcu Novotného. V januári a apríli 2022 bolo riadiacou predsedníčkou Reisenauerovou rozhodnuté o pokračovaní v prerušenom kasačnom konaní. Opatrením č. 6 k rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu na rok 2022 bol v júni 2022 sudca Novotný vymenovaný za predsedu senátu. Dňa 6. septembra 2022 bol na úradnej tabuli najvyššieho správneho súdu zverejnený zoznam verejne vyhlásených rozhodnutí na 14. septembra 2022 senátu 7S v zložení Novotný (predseda), Reisenauerová a Matulník (zastupujúci namiesto sudkyne Martinčekovej pre dovolenku), podľa ktorého malo byť o 11.00 h vyhlásených sedem rozhodnutí vrátane veci sťažovateľa. Najvyšší správny súd rozhodol vo veci sťažovateľa tak, že rozsudkom zo 14. septembra 2022 (ďalej len "namietaný rozsudok") zrušil rozsudok krajského

	<p>súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľ má pochybnosti o nestrannom postupe najvyššieho správneho súdu, ako i o zákonnom zložení senátu, keďže zo spisu nemožno zistiť, prečo bol predsedom senátu sudca Novotný, hoci predsedníčkou senátu bola sudkyňa Reisenauerová. Zdôrazňuje, že určenie predsedu senátu má význam pri hlasovaní sudcov. Podľa sťažovateľa nebol dôvod na zmenu člena senátu, keď namiesto sudkyne Martinčekovej rozhodol sudca Matulník, keďže plánovaná dovolenka nie je dôvod na zastupovanie a nešlo o neodkladné rozhodnutie, a to osobitne vo veci starej tri roky. Z toho vyvodzuje porušenie práv podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že senát na 11.00 h nariadil sedem verejných vyhlásení rozhodnutí, čo je nemožné.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Zmena predsedu a člena senátu sa priamo odrazila v namietanom kasačnom rozsudku v neprospech sťažovateľa, a preto bolo nevyhnutné sa vecne vysporiadať so sťažnostnou námietkou o nezákonnom zložení senátu. Z obsahu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a základných zásad činnosti všeobecných súdov pri zohľadnení účelu a zmyslu zásady uvedenej v § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorej ak súd rozhoduje v senáte, sú zákonnými sudcami všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce, nevyhnutne vyplýva, že vydaním zmien a doplnkov v rozvrhu práce nemožno bez zákonom predpokladaných dôvodov meniť personálne zloženie senátov v už pridelených veciach (IV. ÚS 459/2012). Podľa rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu v znení účinnom od začatia jeho činnosti po vyhlásenie ústavnou sťažnosťou namietaného rozsudku (i) súdne oddelenie tvoria riadiaci predseda senátu, ktorý riadi a organizuje jeho činnosť, a tiež ďalší sudcovia vo funkcii predsedu senátu a (ii) sudcu spravodajcu určuje riadiaci predseda senátu. Podľa čl. XV rozvrhu práce najvyššieho správneho súdu (Zastupovanie sudcov) v znení účinnom ku dňu vyhlásenia namietaného rozsudku (i) ak čl. XVII neustanovuje inak, zastupujúcim senátom je senát s najbližším vyšším poradovým číslom; senát 7S zastupoval senát 6S, (ii) poradie zastupujúcich sudcov sa riadi poradím uvedeným pri trojčlenných senátoch v rozvrhu práce, pričom zastupovaného člena zastupuje sudca zastupujúceho senátu uvedený v osobitnej časti rozvrhu práce na rovnakom mieste ako zastupovaný sudca; druhý člen senátu 6S bol sudca Matulník, (iii) tieto pravidlá sa primerane použijú aj v prípade náhlej prekážky vrátane doby čerpania riadnej dovolenky, brániacej senátu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť, vykonávať neodkladné úkony alebo neodkladne rozhodnúť vo veci po kratší čas ako 6 týždňov a (iv) ak dôjde k zastúpeniu sudcu, založí sa do spisu a zberného spisu záznam o dôvodoch a spôsobe určenia zástupcu.</p> <p>Vo veci sťažovateľa nedošlo k bezdôvodnej zmene predsedu senátu. Po začatí činnosti najvyššieho správneho súdu v septembri 2021 riadiaca predsedníčka Reisenauerová v súlade s rozvrhom práce určila za spravodajcu sudcu Novotného, ktorý sa v júni 2022 stal predsedom senátu popri riadiacej predsedníčke. Podľa § 24b v spojení s § 16 ods. 2 zákona o súdoch má každý predseda senátu právo predsedieť senátu vo veci, ktorá mu bola pridelená ako spravodajcovi. Preto sudcovi Novotnému od vymenovania za predsedu senátu vzniklo právo predsedieť senátu vo veci sťažovateľa, čo vylučuje porušenie práva sťažovateľa na zákonného sudcu. To, že vec sťažovateľa bola sudcovi Novotnému ako spravodajcovi pridelená v septembri 2021, nemení nič na tom, že až do mája 2022 bola oprávnená o pokračovaní rozhodnúť len predsedníčka Reisenauerová.</p> <p>Nemožno súhlasiť so sťažnostnou námietkou o nelegitímnom dôvode zmeny členky senátu, sudkyne Martinčekovej. Podľa § 51 ods. 7 zákona o súdoch pri náhlej prekážke brániacej zákonnému sudcovi rozhodovať vo veci po kratší čas ako šesť týždňov sa vec prideliť sudcovi určenému rozvrhom práce na zastupovanie zákonného sudcu, pričom náhlou prekážkou je aj čerpanie dovolenky. Totožne dovolenku ako dôvod zastúpenia upravuje aj rozvrh práce</p>

	<p>najvyššieho správneho súdu. Sťažovateľ mylne interpretuje čl. XV bod 8 rozvrhu práce, keď tvrdí, že pri dovolenke sa sudca zastupuje len pri neodkladných rozhodnutiach, hoci to gramatickým výkladom možno pripustiť. Tento článok rozvrhu je však len prevzatím § 51 ods. 7 zákona o súdoch, v súlade s ktorým ho treba vykladať a ktorý zastúpenie pre dovolenku určuje aj pre rozhodnutia vo veci. Zákon o súdoch nevyžaduje, aby čerpanie dovolenky bolo neočakávané, ale stanovuje fikciu, že každá dovolenka kratšia ako šesť týždňov sa pre účel zastupovania sudcu považuje za náhlu prekážku. Preto je bez významu tvrdenie sťažovateľa, že nie je zrejme, či dovolenka sudkyne Martinčekovej bola dlhodobá plánovaná, keď za náhlu prekážku sa považuje každá, hoc aj plánovaná dovolenka. Zastúpenie sudkyne Martinčekovej bolo určené pre zákonný dôvod a zastupujúci sudca bol určený podľa pravidiel rozvrhu práce, čo vylučuje porušenie práva sťažovateľa na zákonného sudcu.</p> <p>Nedôvodná je námietka, že namietaný rozsudok mal byť vyhlásený v rovnaký čas ako ďalších šesť rozhodnutí. Ústavný princíp verejného vyhlásenia rozsudku napĺňa § 137 ods. 4 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého súd rozhodujúci bez pojednávania oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia na úradnej tabuli a internetovej stránke najmenej päť dní pred vyhlásením. Najvyšší správny súd termín verejného vyhlásenia namietaného rozsudku zverejnil v súlade so zákonom. Pre účel rýchlosti a hospodárnosti konaní si najvyšší správny súd môže určovať termíny a poradie procesných úkonov, pričom žiadny právny predpis neprikazuje, že každé verejné vyhlásenie rozhodnutí musí byť určené na iný čas. V súlade so zákonom vyhotovená zápisnica o verejnom vyhlásení namietaného rozsudku preukazuje, že bol vyhlásený 14. septembra 2022 o 11.00 h. Nie je dôvod na záver, že vo veci sťažovateľa by nebol dodržaný zákonný postup verejného vyhlásenia rozsudku. To vylučuje aj porušenie jeho práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. O porušení zásady verejného vyhlásenia rozsudku by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by najvyšší správny súd rozsudok vyhlásil tak, že v stanovený a oznámený termín by vec sťažovateľa nevyvolal, a tak by sťažovateľovi alebo akejkoľvek tretej osobe, ktorá sa na najvyšší správny súd dostavila na oznámenie o verejnom vyhlásení, znemožnil zúčastniť sa ho.</p> <p>Hoci v zbernom spise najvyššieho správneho súdu absentuje kópia záznamu o zastúpení podľa čl. XV bodu 9 rozvrhu práce, sťažovateľ mal vedomosť o zložení senátu, aj o dôvode zastúpenia sudkyne Martinčekovej. Nie každé procesné pochybenie všeobecného súdu je spôsobilé porušiť ústavou a dohovorom garantované práva. Navyše, keď zákon o súdoch neupravuje potrebu vyhotovenia záznamu o zastupovaní a rozvrh práce je len aktom riadenia organizácie práce súdu.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a postupom, ktorého jeho vydaniu predchádzal, nedošlo k porušeniu namietaných základných práv sťažovateľa a ústavnej sťažnosti nevyhovelo.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>správne súdnictvo sudca-zákonný</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky.

republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.